

Vlaams
Parlement

vergadering **C120 – LEE17**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 1 februari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het aanbieden van huishoudelijk afval in de gemeentelijke containerparken - 845 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de controle op de privé-waterafvoer -929 (2010-2011)	4
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de gevolgen van het eindrapport met betrekking tot het onderzoek naar het stilleggen van het waterzuiveringsstation Brussel-Noord in december 2009 - 957 (2010-2011)	6
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Vlaams Actieplan Loodpreventie - 970 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de kwaliteit van het drinkwater - 1048 (2010-2011)	12
Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de uitvoer van zoet water naar Qatar - 983 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het akkoord over het vervoer van drinkwater - 1035 (2010-2011)	18
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de reductieprogramma's ter vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten - 995 (2010-2011)	23
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een evaluatie van de asbestproblematiek - 1022 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de verwijdering van asbest uit woningen - 1067 (2010-2011)	27

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het aanbieden van huishoudelijk afval in de gemeentelijke containerparken - 845 (2010-2011)

De heer Bart Martens: Het Uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen (UMBHA) bepaalt dat huisvuil in geen geval mag worden ingezameld in containerparken. Wel mag huisvuil desnoods tijdelijk worden opgeslagen op een plaats die duidelijk gescheiden is van het containerpark, maar er geen deel van uitmaakt. De afvalstoffen die op deze locatie worden opgeslagen, moeten dagelijks worden weggehaald en naar een vergunde inrichting worden gebracht.

In een aantal steden, bijvoorbeeld steden met veel kotstudenten, kunnen die mensen niet altijd hun huisvuil buiten zetten op het moment dat ze aanwezig zijn. Ze zijn niet altijd thuis op het ogenblik dat er wordt ingezameld. Hetzelfde fenomeen doet zich voor in vakantieperiodes. Mensen die op vakantie vertrekken en nog een hoeveelheid restvuil hebben staan, vragen zich af waar ze ermee moeten blijven. Ze kunnen het niet op de stoep zetten, want dan wordt het verkeerd aangeboden. In welke mate kan er voor dergelijke gevallen een uitzondering worden toegestaan zodat ze het huisvuil alsnog naar het containerpark kunnen brengen? Kunnen voor die gevallen de sorteerstraten worden opengesteld in de steden die erover beschikken?

Minister, waarom is het aanbieden van huishoudelijk restafval in een containerpark verboden? Is dat om te vermijden dat het diftarsysteem of het principe van de vervuiler betaalt, zou worden ondermijnd? Zo ja, kan dat niet op een andere manier worden opgelost, bijvoorbeeld door het aanbieden van huishoudelijk restafval in het containerpark ook betalend te maken? Is het verbod op het brengen van huishoudelijk restafval naar containerparken niet aan herziening toe? Is het mogelijk om een afwijking op deze regeling toe te staan? Zo ja, welke vorm kan die afwijking aannemen? Kunnen tijdelijke pasjes worden toegekend voor het gebruik van de sorteerstraten, aan bijvoorbeeld studenten of gezinnen die op vakantie vertrekken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Martens, u weet ongetwijfeld wat er in de bepalingen van VLAREM staat. Artikel 5.2.2.1 van titel II van VLAREM bepaalt dat op containerparken alleen selectief ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen mogen worden ingezameld en opgeslagen. Restafval is geen selectief ingezamelde afvalstroom. Bijgevolg is de inzameling op een containerpark niet toegelaten.

De reden hiervoor is dubbel: enerzijds wil men zo veel mogelijk de selectieve inzameling promoten, maar anderzijds is het ook om hygiënische redenen ongewenst dat huisvuil op containerparken wordt ingezameld. Huisvuil kan bijvoorbeeld etensresten bevatten, met mogelijke geurhinder of het aantrekken van ongedierte. Om diezelfde redenen is er dus ook geen afwijking mogelijk voor het tijdelijk aanvoeren van huisvuil op containerparken.

Tijdelijke pasjes voor sorteerstraten kunnen eventueel wel een oplossing bieden, op voorwaarde dat er een specifieke container voor restafval staat. Sorteerstraten zijn in een welomschreven stedelijke omgeving met hoogbouw of historisch aspect een alternatief voor de huis-aan-huisinzameling. Tijdelijke pasjes voor sorteerstraten kunnen worden uitgereikt door gemeente of stad, maar dit vergt natuurlijk wel bijkomende investeringen en administratieve lasten.

Op sommige plaatsen is er een container voor restafval. Daar kun je zelf je restafval deponeren. Dat gebeurt niet op de containerparken, maar op andere plaatsen. Het is wel nodig om dit op gemeentelijk vlak te regelen.

De heer Bart Martens: Minister, het is in elk geval een opluchting dat via de sorteerstraatjes een antwoord kan worden geboden. Het probleem werd me onder andere door de stad Antwerpen gesignaleerd. Daar zijn er al veel sorteerstraatjes en daar kan men die weg opgaan.

Minister, VLAREM II bepaalt dat we in de eerste plaats huisvuil selectief moeten aanbieden om het selectief inzamelen te bevorderen. We zouden natuurlijk ook het huishoudelijk restafval in de restafvalzakken kunnen laten aanbieden op het containerpark, zodat de financiële prikkel om selectief aan te bieden overeind blijft. Voor het milieuhygiënisch aspect zouden we in VLAREM II een uitzondering kunnen maken voor de grotere containerparken met een dagelijkse afvoer.

Ik heb begrepen dat VLAREM II volgend jaar wordt herzien. Misschien kan daarin het aspect over de mate waarin de grotere containerparken met dagelijkse afvoer een uitzondering kunnen maken om huishoudelijk restafval betalend te laten aanbieden, worden opgenomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de controle op de privé-waterafvoer - 929 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister, collega's, een goed halfjaar geleden, keurde de Vlaamse Regering het besluit houdende bepalingen over het algemeen waterverkoopreglement voor een tweede maal principieel goed. De Vlaamse Regering bepaalt daarin dat in de toekomst de keuring van de privé-waterafvoer verplicht is bij onder meer de eerste ingebruikname en belangrijke wijzigingen, conform VLAREM II (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning).

De vooropgestelde timing voor het ingaan ervan lag vast op 1 januari 2011, maar moest worden uitgesteld sine die omdat de Raad van State een negatief advies gaf bij het algemeen waterverkoopreglement. Wat opmerkelijk is, is het feit dat er op de website van het Overlegplatform Vlaamse Riolerings (VLARIO) nog altijd geen lijst staat van erkende keurders, hoewel dat in een communiqué van VLARIO van half december 2010 al werd beloofd. Nochtans spoorde de overheid gemeenten en particulieren aan om zich nu reeds in regel te stellen, met het oog op de komende verplichting. Ze hebben er dus voorlopig geen zicht op waar ze terecht kunnen voor een door VLARIO gebrevetteerd controleur.

Minister, momenteel worden de opleidingen tot keurder georganiseerd door VLARIO. Bestaat de mogelijkheid dat ze in de toekomst ook worden aangeboden in andere opleidingscentra? Bent u van mening dat het huidige aantal gebrevetteerde controleurs volstaat om alle bouwheren tijdig een controle te laten uitvoeren? Zo neen, voorziet u dan in overgangsmaatregelen? Wanneer zal VLARIO de beloofde lijst online zetten? Zijn er voldoende engagementen om deze lijst up-to-date te houden en om te waken over een vlotte toegankelijkheid voor elke particulier? Op welke manier wordt ervoor gezorgd dat de kwaliteit van de keuringen wordt gewaarborgd? Welke instantie zal instaan voor de controles op de keurders en de uitgevoerde keuringen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Hendrickx, ik zal u eerst een stand van zaken geven van het ontwerp van besluit van bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de sanerings-

verplichting en het algemeen waterverkoopreglement. Ik zal dit vanaf nu ‘het algemeen waterverkoopreglement’ noemen.

Op 23 juli 2010 verkreeg het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering een tweede principiële goedkeuring van de Vlaamse Regering. Daarna werd het advies van de Raad van State ingewonnen, en dat advies werd verleend op 7 september 2010. In het advies stond dat een verdere decretale onderbouwing noodzakelijk was of diende te worden overwogen.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werden een aantal aanpassingen doorgevoerd aan het decreet van 24 mei 2002. Dat gebeurde in het verzameldecreet dat hier werd goedgekeurd op 23 december 2010.

Gelet op het feit dat de Raad van State in zijn advies geen uitspraken ten gronde heeft gedaan over de inhoud van het ontwerp van besluit, wordt dit ontwerp van besluit eerstdaags voor een derde principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Daarna zal de Raad van State worden verzocht om advies ten gronde uit te brengen over dit dossier.

Er is geen enkel bezwaar tegen dat ook andere centra een opleiding tot keurder organiseren. Sedert 1 januari 2004 werden voor de keuring van de huishoudelijke binneninstallatie drinkwater door de vereniging van de Vlaamse drink- en afvalwaterbedrijven 250 keurders opgeleid. Ze keuren jaarlijks ongeveer 25.000 drinkwaterinstallaties. De vereniging van de Vlaamse drink- en afvalwaterbedrijven zal deze keurders ook opleiden tot keurders voor de privé-waterafvoer. De keurders of keuringsinstanties, opgeleid door de vereniging van de Vlaamse drink- en afvalwaterbedrijven, zijn raadpleegbaar op de website www.svw.be.

Momenteel zijn een 100-tal controleurs opgeleid door VLARIO, en dit aantal zou tegen midden 2011 moeten oplopen tot 150.

Momenteel worden door VLARIO de noodzakelijke maatregelen getroffen om de lijst, in overeenstemming met de wet op de privacy, publiek toegankelijk te maken. Volgens de informatie die de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) mij bezorgde, zal deze lijst eind februari beschikbaar zijn via de website van VLARIO. De lijst met actieve keurders zal door VLARIO dynamisch up-to-date worden gehouden; daardoor kan men direct zien wie is opgeleid.

In het ontwerp van waterverkoopreglement is de exploitant of zijn aangestelde verantwoordelijk voor de keuring van de privé-waterafvoer. De exploitant is dus zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de keuring. Dit is naar analogie met de huidige werkwijze inzake keuring van de binneninstallatie voor drinkwater. Bovendien voorziet het ontwerp in een verplichte jaarlijkse rapportering ten aanzien van de Vlaamse Milieumaatschappij, onder meer inzake keuring. Zo kan er eveneens een toezicht op de kwaliteit van de uitgevoerde keuringen gebeuren

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik ben alvast blij dat u verwacht dat het aantal keurders, tegen midden 2011 toch 150, zal volstaan om de aanvragen tot keuring van de privé-waterafvoer op een vlotte manier te laten verlopen.

Een goede afstemming van dit aantal op de vraag is vanzelfsprekend belangrijk, maar wat wellicht nog belangrijk is, is de kwaliteit ervan. U gaf dit zelf ook aan. Het is daarom van belang dat er, zoals VLARIO vraagt, zo snel mogelijk duidelijke richtlijnen komen inzake de nodige competenties waarover de keurders moeten beschikken en inzake de regels om de keuring uit te voeren.

De verplichting van de invoering van een kwaliteitssysteem lijkt mij hiertoe noodzakelijk. VLARIO heeft die aanbeveling al gedaan. Ik hoop dat u daar snel invulling aan kunt geven.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: In het reglement is in een bepaling voorzien dat er nog nadere voorwaarden kunnen worden opgelegd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de gevolgen van het eindrapport met betrekking tot het onderzoek naar het stilleggen van het waterzuiveringsstation Brussel-Noord in december 2009 - 957 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: In december 2009 legde Aquiris, de Franse uitbater van het waterzuiveringsstation Brussel-Noord, het station stil, volgens eigen zeggen – we hebben daar toen ook een ruim actualiteitsdebat over gehouden – wegens de aanwezigheid van overtollig zand en grote hoeveelheden puin, waardoor de installaties en de veiligheid van het personeel bedreigd zouden zijn geweest. Het gevolg hiervan was dat elf dagen lang ongezuiverd Brussels afvalwater in de Zenne werd geloosd, met een zware vervuiling van diverse Vlaamse waterlopen tot gevolg.

Ten gevolge van de hevige discussie rond de verantwoordelijkheden in deze zaak en de schade die door dit stilleggen werd veroorzaakt, werden drie onafhankelijke experts aangesteld om hun visie op deze onfrisse aangelegenheid te geven. Blijkbaar weerlegt het eindrapport alle argumenten van Aquiris om de installatie stil te leggen.

Het rapport werd overgemaakt aan het Vlaamse Gewest en de gemeenten die gerechtelijke stappen ondernamen. Uiteraard kan dit rapport gevolgen hebben voor de rechtszaken rond de verantwoordelijkheid voor de vervuiling van de Zenne die nu lopen.

Minister, wat zijn de argumenten die door de experts worden aangehaald om de verantwoordelijkheid van Aquiris te bepalen? Zal dit rapport ook aan de leden van het Vlaams Parlement worden overgemaakt zodat we dit uitvoerig kunnen bespreken? Wat zijn de gevolgen van dit rapport voor de stappen die de Vlaamse Regering zal nemen inzake de vergoeding van de geleden schade door het gewest en de betrokken gemeenten? Wanneer mogen we deze stappen verwachten?

Wat is de stand van zaken van de ingestelde vorderingen door het Vlaamse Gewest rond dit dossier? Werd de volledige schade reeds bepaald en hoe hoog is ze? Overlegt u met uw bevoegde Brusselse collega rond de mogelijke stappen tegen Aquiris en zo ja, wat is de stand van zaken van dit gewestoverschrijdend overleg?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Ik heb hierover destijds in de plenaire vergadering het woord genomen. Ik heb het dossier proberen op te volgen aan de hand van een paar schriftelijke vragen aan de minister, waar ik ook altijd een bijzonder gedetailleerd antwoord op heb gekregen.

Het standpunt van mijn fractie was en blijft dat als Aquiris inderdaad wetens en willens de installaties heeft stilgelegd om de overheden onder druk te zetten, met de gekende vervuiling tot gevolg, er sprake is van een grove vorm van milieucriminaliteit. Als dat zo is, moet daar bestraffend worden opgetreden.

Minister, ik heb uit uw antwoord begrepen dat het allemaal niet zo eenvoudig is. Ik blijf toch hopen dat wij vanuit de Vlaamse overheid een gepaste verwittiging kunnen geven aan bedrijven die menen dergelijke praktijken te kunnen toepassen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, collega's, onze fractie heeft tijdens het debat van de verontreiniging van de Zenne alsook in verschillende opvolgingsvragen steeds haar bezorgdheid geuit over de gevolgen voor het leefmilieu, maar ook over de financiële gevolgen van deze – en dat moet toch gezegd, minister – opzettelijke verontreiniging. Het blijft momenteel nog afwachten hoe dit proces verder zal verlopen, wie nu uiteindelijk verantwoordelijk zal worden gesteld voor deze – op zijn minst – misdadige praktijken of – zoals de heer Vandaele zegt – milieumisdrijven.

Minister, wat is de stand van zaken in heel dit dossier, deze procedure tegen Aquiris? Wat is de stand van zaken in deze procedure tegen het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, dat ongetwijfeld ook zijn verantwoordelijkheid heeft in dit dossier? In welke mate wordt er over het verloop en de ontwikkelingen in dit proces onderhandeld of overlegd met de gemeenten die zich hebben aangesloten bij het proces dat de Vlaamse overheid heeft afgesloten?

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, voorzitter, collega's, we hebben hier een gemeenschappelijk belang. Wat bedoel ik met gemeenschappelijk belang? Wij Vlamingen, de Vlaamse gemeenschap en de Vlaamse burgers, zijn als het ware eigenaar – al is dat een relatief begrip – van de waterlopen die verontreinigd zijn door het stilleggen van die waterzuiveringsstations. Wie kan er opdraaien voor mogelijke kosten en gevolgen van die milieuschade?

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft met Aquiris een contract voor de zuivering van het afvalwater in Brussel. Het is van belang dat de juridische bijstand die u ter zake hebt, het contract bekijkt – en dat bedoel ik constructief – om te zien bij wie we eigenlijk terecht kunnen. Moeten we ons tot Aquiris richten of tot het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest? Het is belangrijk te bekijken wat de contractuele context is waarin beide met elkaar verbonden zijn om zo snel mogelijk tot resultaat te komen. We moeten namelijk vermijden dat we in een juridische procedureslag terechtkomen waarbij Aquiris naar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wijst en omgekeerd. We kunnen altijd iemand dwingen om mee te verschijnen, maar in eerste instantie is het belangrijk dat uw juridische bijstand bekijkt bij wie we het snelst resultaat kunnen boeken.

Een andere vraag gaat over de permanente controle op de kwaliteit van het water. Ik heb dat al verschillende keren aangehaald, zowel in actuele vragen als in de commissies. Ik heb mij daar ondertussen wat meer in verdiept en er zijn mogelijkheden om de pH-waarde, de zuurtegraad van het water, te meten. Normaal zit die rond waarde zeven, dat is een normale waarde van drinkwater. Al wat minder of hoger is, is slecht, althans toch voor de consumptie. Elke eigenaar van een zwembad, al is dat maar 5 vierkante meter, kan de pH-waarde op een heel eenvoudige manier meten. Dat kan ook op permanente basis. Ook de aanwezigheid van metalen en zuurstof in het water kan op een permanente basis worden gemeten.

In de toekomst zullen we geconfronteerd worden met bijkomende problemen. Dit is maar één geval. We kijken nu allemaal naar Brussel, maar we hebben ook waterlopen die we delen met Wallonië of met Frankrijk. Het is dan ook belangrijk om een oproep te doen om dit plan uit te voeren. We weten immers niet wat er in de toekomst nog kan gebeuren in de ons omringende landen en regio's. Mieux vaut prévenir que guérir. Beter voorkomen dan genezen. We moeten streven naar een aanpak die eigen is aan de 21e eeuw. Het kan niet de bedoeling zijn met een emmertje water te blijven scheppen om te zien hoe het met het water is gesteld.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: We hebben hier in het verleden al over gediscussieerd, ook tijdens de plenaire vergadering. Iedereen maakt zich zorgen, enerzijds over de schade aan het leefmilieu en anderzijds over de wijze van rapportering aan de overheden. Natuurlijk is er ook de financiële schade. Ik heb het dan over de ingrepen die hebben plaatsgevonden. Dat

moet opgevolgd worden, zodat we weten op wie die schade kan worden verhaald en wat daar precies de oorzaak van was.

Minister, ik ben benieuwd wat er zal gebeuren met het rapport dat uiteindelijk naar voren is geschoven. Welke elementen kunt u uit dat rapport aanhalen? Of bestaat daar nog discussie over? Kunnen we daarmee aan de slag?

Was het intussen al mogelijk om nieuwe of bijgestuurde afspraken te maken op basis van dit rapport? Staan er elementen in het rapport waarbij bijsturingen nodig zijn of waar een betere opvolging mogelijk is? We moeten immers vermijden dat dit in de toekomst nog gebeurt. We moeten niet enkel kijken naar de schade uit het verleden, zowel op het vlak van leefmilieu als op financieel vlak. Ik ben benieuwd of in het rapport zaken worden aangereikt waarop verder kan worden gebouwd om eventueel bijgestuurde afspraken te maken of nieuwe instrumenten in te roepen. Zitten die elementen in het rapport? Heeft daarover al overleg plaatsgevonden? Of kunnen we het best wachten op de uitspraak over de verantwoordelijkheden om pas dan verdere stappen te ondernemen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Ik sluit me aan bij deze vraag. Als er milieu- en financiële schade berokkend is, dan moet in de eerste plaats Aquiris daarvoor opdraaien. Uit het verslag blijkt duidelijk dat Aquiris verantwoordelijk wordt gesteld. Ik wil niet minimaliseren wat Aquiris heeft gedaan, maar uit de gegevens die ik heb doorgenomen, begrijp ik dat de milieuschade gelukkig beperkt is gebleven en dat zich al een neutralisatie heeft voorgedaan. Minister, kunt u dit bevestigen of eventueel tegenspreken indien de informatie niet correct is?

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Sanctorum, ik ben blij dat u zo veel mogelijk aan realpolitik wilt doen. U mag echter niet onderschatten wat er in het slib van de rivier terecht komt. U moet kijken wat daar de gevolgen van zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, u zegt dat wij het eindrapport officieel hebben ontvangen. Dat klopt niet: wij hebben dat rapport niet ontvangen.

Dat is ook niet zo eigenaardig. De expertise waarnaar u verwijst, werd immers uitgevoerd in het kader van de concessieovereenkomst tussen de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWV) en de nv Aquiris. Deze overeenkomst, die betrekking heeft op het waterzuiveringsstation Brussel-Noord en de collector op de linkeroever van het kanaal van Willebroek, voorziet, in geval van een technisch geschil tussen concessiehouder en -gever, in de oprichting van een college van experts. Daarbij stellen concessiehouder en -gever elk een expert aan. Deze beide experts stellen nog een derde expert aan die tevens voorzitter is van het college. Het gaat dus niet om een expertise waarin het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) of een Vlaamse gemeente betrokken is.

Het is ook zo dat het duidelijk is dat het ook niet gaat om een gerechtelijke expertise. Het is geen expertise bevolen in het kader van een rechtszaak aanhangig gemaakt tegen de nv Aquiris of een van de in het Zenne-incident betrokken Brusselse instantie zoals de BMWV, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (BHG) of het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM).

Op 27 januari kreeg echter de advocaat die het Vlaamse Gewest en de VMM vertegenwoordigt in de rechtszaak die deze beide instanties, samen met enkele gemeenten, vorig jaar aanspanden tegen de nv Aquiris, de BMWV, het BHG en de BIM, een deel van het definitieve eindrapport van de drie experts in handen. Het verslag van het College van Experts behandelt in hoofdstuk 7 de door de deskundigen uitgebrachte adviezen inzake de verantwoordelijkheid van de betrokken partijen. Daarin wordt gesteld dat de argumenten van Aquiris vanuit technisch oogpunt ontoereikend zijn om de zuivering van het afvalwater

gedeeltelijk – laat staan volledig – stop te zetten en het afvalwater ongezuiverd in de Zenne te lozen. Het betreft zowel de aanvoer van zand en afval als de beveiliging van installaties en personeel. De onderbreking wordt door de deskundigen vermijdbaar geacht, vanwege het voorhanden zijn van technische oplossingen, zoals aangepaste beschermingsmaatregelen voor de betrokken werknemers.

Men vroeg me of ik het rapport ter beschikking van het Vlaams Parlement kon stellen. Zoals ik daarnet al zei, beschik ik op heden slechts over een deel van het rapport. Het rapport, opgemaakt in opdracht van de Aquiris en de BMWB, is wellicht enkel aan hen overhandigd. Zolang het niet aan mij of mijn diensten wordt vrijgegeven, kan ik het dan ook niet aan het Vlaams Parlement bezorgen. Ik veronderstel dat u allen collega's hebt die in het Brussels parlement zetelen en dat u op die manier aan het verslag kunt geraken.

Welke zijn de gevolgen van dit rapport? Het is zo dat het Vlaamse Gewest en de VMM reeds eind december 2009 gerechtelijke stappen hebben ondernomen. We hebben onmiddellijk een heel duidelijk signaal gegeven. Nadat we op 16 december 2009 de nv Aquiris, het BHG en de BMWB dagvaardden voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, zetelend in kort geding, en we op 18 december 2009 van deze rechter een beschikking bekwamen waarbij aan de vier gedaagde partijen het bevel werd gegeven om de waterzuivering onmiddellijk opnieuw volledig in werking te doen stellen en te houden, hebben het Vlaamse Gewest en de VMM op 24 december 2009 eveneens een vordering ten gronde ingeleid voor de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en opnieuw tegen de vier voornoemde partijen.

Deze vordering beoogde de aanstelling van een gerechtsdeskundige, voornamelijk met het oog op de raming van elke vorm van schade die voortvloeit of -vloeide uit de stillegging van de RWZI. De rechtbank heeft dan bij tussenvonnis van 29 januari 2010 een gerechtsdeskundige aangesteld. De rechtbank gaf hem als opdracht te onderzoeken of de stillegging aanleiding heeft gegeven tot milieuschade zoals omschreven in de Milieuschaderichtlijn en haar implementatiewetgeving en om na te gaan of er zich nog preventieve, inperkings- en/of herstelmaatregelen conform die implementatiewetgeving opdringen in hoofde van de exploitant en de kosten ervan te begroten.

Deze opdracht is een stuk minder ruim dan gevorderd door het Vlaamse Gewest en de VMM, in die zin dat ze niet inhoudt elke vorm van schade te bepalen, maar enkel milieuschade in de zin van voornoemde richtlijn. Dit is schade aan beschermde soorten en natuurlijke habitats, schade aan water en, hier allicht minder relevant, bodemschade die een overschrijding van de bodemsaneringsnormen veronderstelt. Schade aan water komt in de Vlaamse implementatiewetgeving van deze richtlijn ongeveer neer op – wat oppervlaktewater betreft – elke vorm van schade die een aanmerkelijke negatieve invloed heeft op de ecologische toestand, het ecologisch potentieel of de chemische toestand van oppervlaktewater waarop het decreet Integraal Waterbeleid van toepassing is.

Schade aan beschermde soorten en natuurlijke habitats is dan weer te begrijpen als elke vorm van schade die aanmerkelijke negatieve effecten heeft op het bereiken of het handhaven van de gunstige staat van instandhouding van bepaalde krachtens de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn beschermde dier- en plantensoorten en habitats.

Het is dus op deze gerechtelijke procedure en het daarin bevolen deskundig onderzoek dat de eventuele gevolgen van het eindrapport van de drie experts te onderzoeken zijn in het kader van de concessieovereenkomst tussen de BMWB en Aquiris.

Aangezien het Vlaamse Gewest en de VMM pas op 27 januari een deel van dat rapport in handen kregen, onderzoekt onze advocaat momenteel nog of dit rapport aanleiding moet geven om onze houding tegen in het bijzonder de BMWB, het BHG en de BIM te herzien. Verwacht kan alleszins worden dat deze partijen het rapport zullen aangrijpen om elke vordering van het Vlaamse Gewest en de VMM tegen hen als ongegrond af te wijzen. Maar,

de nu toch als bewezen te beschouwen fout van de nv Aquiris sluit nog niet meteen uit dat er geen fout meer kan zijn in hoofde van een of meerdere van voormelde Brusselse instanties waartegen de vordering van het Vlaamse Gewest en de VMM is gericht. Het kan bijvoorbeeld zijn dat men nalatig is geweest om tijdig in te grijpen. Ook dat is een fout. Het zal erop aankomen om dat aan te tonen.

Ten aanzien van de nv Aquiris zal het rapport de positie van het Vlaamse Gewest en de VMM uiteraard versterken. De moeilijkheid zit in het bepalen van de schade, meer bepaald de milieuschade of de ecologische schade, en de valorisatie daarvan.

Dat brengt mij opnieuw bij het deskundig onderzoek, waar wij wel betrokken partij zijn. Het is van belang op te merken dat de opdracht van de deskundige ook impliceert dat hij moet trachten de partijen te verzoenen. In dat kader hebben het Vlaamse Gewest, de VMM, de stad Vilvoorde en de gemeente Zemst al twee voorstellen tot minnelijke regeling van de schade, veroorzaakt door de buitenwerkingstelling van de waterzuivering, bezorgd aan de andere partijen. Die vertrouwelijke voorstellen voorzagen in een welbepaalde vergoeding van de milieuschade, evenals in de vergoeding van de monitoring- en beheerskosten die wij hebben moeten maken naar aanleiding van dit schadegeval.

De tegenpartijen hebben die voorstellen altijd afgewezen. De gerechtsdeskundige heeft nu eindelijk zelf het heft in handen genomen en heeft voorgesteld dat hij samen met zijn mede-expert en zijn medewerkers een voorstel tot schadeloosstelling zou uitwerken. Hun bedoeling is om, op basis van recent wetenschappelijk onderzoek naar de waarde van ecosysteemdiensten, de impact van de lozing op het ecosysteem en daardoor op de door dit systeem geleverde diensten, te valoriseren. Dat komt dus neer op een valorisatie van de door de lozing veroorzaakte vermindering van de ecosysteemdiensten, waardoor men de milieuschade zou vertalen in een geldelijk bedrag. Dat bedrag is dan aan te vullen met de door het Vlaamse Gewest en de VMM gemaakte monitoring- en beheerskosten.

Op het vlak van gerechtelijke procedures is er nog geen afspraak gemaakt voor gezamenlijke stappen die we zouden ondernemen tegen de nv Aquiris. We willen de rechtszaak die hangend is, immers alle kansen geven en er niet op vooruitlopen. Het is ook niet aangewezen om nu af te zien van vorderingen die wij gesteld hebben ten aanzien van andere instanties. Het eindrapport van de experts in die andere zaak, waar we niet bij betrokken zijn, sluit niet uit dat er nog andere instanties zijn die verantwoordelijkheid kunnen dragen.

Mijnheer Sabbe, het klopt dat je vrij eenvoudig een aantal parameters kunt meten, maar een aantal andere stoffen vraagt echt een serieuze opvolging en het volgen van een bepaald project. Er loopt nu een proefproject. Op basis daarvan maken we een kosten-batenanalyse: is het wel zinvol om die investering te doen? Het zal een serieuze geldelijke investering vragen om constant te monitoren en te meten. Staat dat in verhouding tot het risico dat wij lopen? We laten nu eerst het proefproject lopen om te zien hoever we daarmee raken.

Mevrouw Rombouts, er zijn heel wat gesprekken, onder meer over de mogelijke overeenkomst over de zuivering in Brussel. Die gesprekken lopen. Men probeert daar ook naar oplossingen te zoeken.

Collega's, wij zijn geen betrokken partij bij het rapport dat er nu is, maar het kan ons wel helpen in de procedure die wij hebben aangespannen tegen de verschillende partijen in Brussel. Wij hebben eerst een verzoeningspoging gedaan. Ik weet uit het verleden, toen ik zelf nog actief was aan de balie, dat het altijd beter is om een akkoord te kunnen sluiten dan een uitspraak te forceren. Dat is dus het eerste wat de expert gedaan heeft, ook in opdracht van de rechtbank, die dat uitdrukkelijk bevolen had. Dat is niet gelukt. En nu wordt dus op basis van de ecosysteemdiensten effectief een schadeberekening gemaakt, waarna we terug naar de rechtbank zullen moeten gaan om dat effectief te innen, en te bekijken ten aanzien van welke partijen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. In januari vorig jaar hadden we hier met verschillende collega's ook al vragen over gesteld. U was toen het engagement aangegaan om ons op de hoogte te houden. Tot mijn spijt heb ik moeten vaststellen dat de vele collega's altijd zelf om uitleg en een stand van zaken moeten vragen vooraleer u ons hierover informeert.

Het feit dat verschillende collega's ook nu bijkomende vragen stellen, wijst erop dat het dossier nog steeds leeft en dat we inderdaad moeten vermijden dat dergelijke problematieken in de toekomst nog zouden voorkomen.

Ik heb bij mijn vorige vraag de suggestie gedaan om een crisisplan op te maken bij gewestoverschrijdende waterproblematieken. Is daar al werk van gemaakt? Het is immers gebleken dat dat een goede zaak zou zijn, indien dit nog zou voorvallen.

U hebt nu opnieuw gesproken over de haalbaarheidsstudie, waar we in januari vorig jaar ook al over hebben gesproken. U zou ons ook informeren over de voortgang van die studie. Ik hoop dat u daar echt mee voortmaakt en dat de leden van de commissie Leefmilieu snel actie kunnen verwachten.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, we kunnen natuurlijk twee dingen doen. Het proefproject waar u mee bezig bent, is een volledige meting. In combinatie met de duurzame meting kunt u voor een goedkope oplossing kiezen, waarbij u de belangrijke parameters, die ik heb aangehaald, meet. U hoeft niet op elk punt de volledige meting te doen. U hebt ambtenaren die de meting manueel kunnen doen, zoals nu bijna overal het geval is. Het kan zijn dat uw meetstation, dat pH-waarden, zuurstof en metalen in het water meet, die monitoring doet. Het is vrij goedkoop om het hele spectrum technisch te meten. Bij alarm van een van de waarden kunt u dan meteen uw mensen ter plaatse sturen om een doorgedreven controle te doen. Naar dat systeem wil ik gaan. Anders kost de studie meer dan het installeren van de beperkte meting, die als alarm kan fungeren als er iets misgaat.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer Sanctorum, ik betreur dat uw partij opnieuw de verdediging opneemt van de Brusselse minister. U spreekt over herstel. Van elke andere partij zou ik dat kunnen begrijpen, maar niet van Groen!, in een zaak waarin een groene minister een verpletterende verantwoordelijkheid draagt. Die uitspraak kan ik van uw partij niet aanvaarden. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

U hebt het over herstel. In gelijk welk ander dossier zou u nooit zulke uitspraken doen. Het gaat hier wel over leefmilieu, over het groene gedachtegoed en over milieuvervuiling. Dan kan ik zulke uitspraken van uw partij echt niet aanvaarden, noch begrijpen.

Minister, inzake overleg met de gemeenten, spreekt u over Vilvoorde en Zemst. Er zijn nog veel andere gemeenten, zoals de Rupelgemeenten, die ook in de verdere loop van de Zenne liggen, en veel schade hebben opgelopen. Hoe gaat u met die andere gemeenten in overleg over dat dossier? Gaan ze apart verder met deze rechtszaak of samen met het Vlaamse Gewest? Ik heb daar geen zicht op. Hebt u zicht op de termijn die dat nog moet doorlopen? De vervuiling dateert van eind 2009. Het is nu begin 2011. Ik kan me voorstellen dat het nog enkele jaren kan duren.

De heer Bart Martens: Minister, het is goed dat u de schade laat berekenen via de ecosysteemdiensten. We moeten de scope voldoende breed nemen, zodat de impact op het ecosysteem van de Beneden-Zeeschelde wordt opgenomen, omdat ook de slikken en schorren daar als speciale beschermingszone zijn aangeduid. Daar is de Europese Milieuschaderichtlijn ten volle van toepassing. Op basis van de effecten op die ecosystemen heb je meer kans om verhaal te halen bij de veroorzakers van de schade.

De heer Hermes Sanctorum: Ik neem niemands verdediging op. Minister, ik steun u in het feit dat u zo ver mogelijk gaat in het innen van de middelen naar aanleiding van de schade die wordt geleden. Zoals de voorzitter en mevrouw Van den Eynde zeggen, dat moet zo breed mogelijk gebeuren in het kader van de Milieuschaderichtlijn. U krijgt alle steun van Groen! om daar zo ver mogelijk in te gaan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, ik ben het niet eens met u dat ik u niet zou informeren. Ik heb het eindrapport nog niet, hoe kan ik het dan aan de commissie meedelen? Van de experts, aangesteld door de rechtbank, is nog niets bekend. Als ik een officieel document of verslag heb, zal ik het zeker overmaken, daartoe heb ik me ook geëngageerd.

Mevrouw Van den Eynde, we hebben met de andere gemeenten onderhandeld. Ze hebben ervoor gekozen om afzonderlijk verdere stappen te zetten. Ze bekijken wat er in onze rechtszaak gebeurt. Het spreekt voor zich dat er nog afstemming kan gebeuren, maar ze maken geen deel uit van de zaak die is aangespannen voor de rechtbank. Ze hebben daar bewust voor gekozen. Ze worden hier dan ook niet heel nauw bij betrokken, maar het spreekt voor zich dat we ter beschikking staan om de expertise met hen te delen.

Het is de bedoeling dat we de ecosysteemdiensten heel ruim bekijken. Ik hoop dat dat snel kan gaan. Ik kan daar niet op vooruitlopen, omdat ik het zelf niet in de hand heb. Experts nemen soms veel tijd, we kunnen alleen proberen hen aan te moedigen. We hebben ze niet zelf aangesteld, dat heeft de rechtbank gedaan. We kunnen alleen via die weg meer druk uitoefenen.

Mevrouw De Vroe, u weet dat de Schelde- en Maascommissie onder Vlaams voorzitterschap heeft gezegd dat er nu betere afspraken zijn over incidenten van waterkwaliteit, maar ook van kwantiteit. Ook dat is actueel, het kan opgenomen worden in de hoorzittingen die lopen in de gezamenlijke commissie. Voor de waterkwaliteit zijn er sluitende afspraken gemaakt over elkaar informeren en zorgen dat er sneller kan worden ingegrepen. Het is een bijzonder positieve evolutie dat we dat hebben kunnen verankeren in de Schelde- en Maascommissie.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik heb ook geïnformeerd naar een crisisplan bij gewestoverschrijdende problemen. Is daar al iets mee gebeurd?

Minister, u bent minister van Leefmilieu, als u het eindrapport opvraagt, dan zult u dat toch kunnen ontvangen. U hebt gezegd dat u het al gedeeltelijk in bezit hebt. Jammer genoeg heb ik nog niets. U hebt al meer dan de meeste commissieleden. Ik had gehoopt dat u, al was het maar een deel van het rapport, zou hebben overgemaakt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Vlaams Actieplan Loodpreventie - 970 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de kwaliteit van het drinkwater - 1048 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, dit is een opvolgingsvraag, want vorig jaar in januari is dit onderwerp hier al aan bod gekomen. Toen bleek dat er ongeveer 118.000 aansluitingen waren, die moesten worden vervangen om lood in ons drinkwater te vermijden. De normen die zullen gelden op 25 december 2013, zijn van die aard dat 1 gezin op 25 een probleem heeft om de norm van 10 microgram per liter te bereiken.

Er zijn verschillende redenen waarom lood in ons drinkwater voorkomt. De belangrijkste is het oplossen van lood uit de leidingen, waterteller, verbindingen en soldeersels van sanitaire installaties. Vanaf 2014 komt er een norm van 10 microgram per liter.

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) doet de nodige analyses en controleert de drinkwaterkwaliteit. De drinkwatermaatschappijen zijn bezig met het vervangen van de leidingen in het kader van het actieplan dat de VMM eerder met hen heeft afgesproken, maar voor de binneninstallatie is de klant zelf verantwoordelijk. In uw antwoord op mijn vraag om uitleg van vorig jaar, gaf u aan dat uit de planning voor de vervanging van alle loden aansluitingen bleek dat de datum van eind 2013 een haalbare kaart is. Er waren grote verschillen tussen de drinkwatermaatschappijen. De Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening (TMVW), die vooral in Oost- en West-Vlaanderen actief is, scoorde daar het slechtst in.

Voor het gedeelte van de leidingen dat niet onder het beheer van de watermaatschappijen valt, zou er een Vlaams Actieplan Loodpreventie worden opgemaakt. In dat actieplan zal onder meer worden aangegeven hoe gezinnen actief geïnformeerd kunnen worden over de maatregelen die ze kunnen nemen om minder lood uit de kraan te laten lopen. Daartoe werd een werkgroep opgericht waarin de VMM zetelt.

Minister, hoever staat het ondertussen met enerzijds de vervanging van de leidingen door de drinkwatermaatschappijen en met anderzijds de opmaak van het Vlaams Actieplan Loodpreventie? Hoe ver staan we met de werkgroep waarvan vorig jaar nog sprake was? Wat is de inhoud van het nieuwe Vlaamse actieplan? Welke informatiekkanalen zullen daarbij worden benut?

De timing ‘eind 2013’ komt ons met de nodige snelheid tegemoet. Hoe ziet u de timing om de loden leidingen te vervangen, zowel de leidingen die wel onder het beheer van de watermaatschappijen vallen, als de leidingen die niet onder dat beheer vallen? Via welke kanalen zullen de gezinnen worden aangemoedigd om hier ook op in te spelen en om de timing te halen?

Niet elke bewoner is ook eigenaar van zijn of haar woning. Hoe ziet u de verantwoordelijkheid van de eigenaar of verhuurder van de woningen? Wat doen we met de openbare gebouwen die Vlaanderen of een andere openbaar bestuur in eigendom heeft? Hoe zullen die gebouwen worden aangepast aan de nieuwe normen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, collega's, dit is in een zin wel een opvolgingsvraag, want ook tijdens de vorige legislatuur hebben we de problematiek van het lood in de waterleidingen meermaals besproken.

Mijn vraag is een beetje ruimer, want vorige week werden we opgeschrikt door een persartikel. Het verbaast me dat het in de 21e eeuw nog altijd niet mogelijk is om kwaliteitsgaranties te geven op drinkwater, voornamelijk leidingwater, in oude schoolgebouwen en kinderdagverblijven. Dat is verontrustend, maar ook beschamend. In een land zoals Vlaanderen, waar een sterke economie is en waar een grote welvaart aanwezig is, zou men toch mogen verwachten dat de kwaliteit van het drinkwater heel goed is.

Nu blijkt dus dat de Vlaamse Milieumaatschappij de scholen en kinderdagverblijven oproept tot verhoogde waakzaamheid bij gebruik van leidingwater als drinkwater. Het probleem zou

zich voordoen in de oude leidingen, vooral van oude schoolgebouwen waar de loden waterleidingen nog niet vervangen zijn.

Ik geef toe dat er de laatste jaren al inspanningen werden geleverd om het lood uit de waterleiding te krijgen, maar we moeten toch durven te erkennen dat de drinkwatermaatschappijen heel wat achterstand oplopen om uiterlijk tegen 25 december 2013 aan de Europese Drinkwaterrichtlijn te kunnen voldoen. Dat blijkt ook uit de cijfers die we elke keer opnieuw kunnen raadplegen.

Natuurlijk zijn de drinkwatermaatschappijen niet verantwoordelijk voor de binnenleidingen, dat is de taak voor de eigenaar. Ook de kosten zijn voor de eigenaar. We kunnen de vraag stellen of de drinkwatermaatschappijen de eigenaars van de verouderde woningen waarin nog loden waterleidingen aanwezig zijn, voldoende stimuleren om de leidingen te laten vervangen. Bovendien is het onduidelijk over welke schoolgebouwen de VMM het heeft. ‘Oude schoolgebouwen’ is natuurlijk een rekbaar begrip. Het zou goed zijn om een keer in kaart te brengen over welke schoolgebouwen het gaat en om daar een actieplan aan te koppelen.

Minister, voor mij is duidelijk – na verschillende opeenvolgende vragen over de stand van zaken bij het vervangen van de loden waterleidingen – dat er maar weinig vooruitgang wordt geboekt. Bij de vorige vraag hierover hebt u gezegd dat u de drinkwatermaatschappijen zou aansporen tot versnelling. Als ik de cijfers bekijk, merk ik toch maar weinig versnelling. Ze gaan uiteraard wel vooruit – de datum komt ook dichterbij – maar van een versnelling kunnen we moeilijk spreken.

Aangezien nog heel wat drinkwatermaatschappijen nog heel veel loden waterleidingen moeten vervangen om tegen 2013 aan een goede waterkwaliteit te voldoen, vraag ik me af op welke manier u de drinkwatermaatschappijen ertoe zult aanzetten om extra inspanningen te leveren? Hebt u acties ondernomen na de vorige vraag hierover?

Op welke manier meent u dat er een onderzoek kan worden gevoerd naar de kwaliteit van het drinkwater in onder meer oude schoolgebouwen en kinderdagverblijven? Hebt u hierover al overleg gepleegd met minister Smet?

Op welke manier wordt de campagne gevoerd over het gebruik van kraantjeswater als drinkwater? Ik herinner me dat in veel scholen fonteintjes werden geplaatst zodat de kinderen water konden drinken.

Tot welke besluiten zijn de werkgroepen gekomen om ook de loden binnenleidingen zo snel mogelijk te vervangen?

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, minister, de collega’s uiten terecht hun bezorgdheid, want het drinkwater moet in orde zijn, ook al ligt het probleem aan de binneninstallatie.

Ik meen dat we twee zaken moeten onderscheiden: enerzijds is er de loodproblematiek en anderzijds zijn er de bacteriële besmettingen.

De loodproblematiek is hier vorig jaar inderdaad al uitgebreid aan bod gekomen. Ik vermoed dat de problematiek nog altijd dezelfde is, maar dat er wel een aantal acties worden ondernomen. Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Bothuyne over hoe ver de werkgroep al staat met het actieplan. De problematiek is ook aan bod gekomen in het kader van de scholen die vaker in drinkwater voorzien. Zo is het probleem ook in de pers geraakt.

Er was echter ook sprake van bacteriële besmettingen. Het Legionellabesluit speelt daarbij een grote rol. In welke mate is er controle op de beheerplannen? Is er enkel controle na klachten of wordt er regelmatig gecontroleerd? Volstaat zo’n beheerplan ter voorkoming van de veteranenziekte, om alle bacteriële besmettingen te vermijden? Zijn er nog andere maatregelen nodig? Zo ja, welke acties kunt u eventueel ondernemen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, ik weet dat dit een opvolgingsvraag is en dat de bezorgdheid over dit probleem al een aantal keer werd geformuleerd. We hebben intussen al echt actie ondernomen. In de loop van 2010 heb ik aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) de opdracht gegeven om samen met het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (VAZG), dat onder de bevoegdheid van minister Vandeurzen valt, en samen met de drinkwatermaatschappijen een actieplan uit te werken waarin acties worden voorgesteld om de problematiek van lood in het leidingwater stapsgewijs aan te pakken.

Het ontwerp van loodactieplan is klaar en werd op 19 januari 2011 besproken op een overlegvergadering tussen alle partijen. Er waren nog een paar opmerkingen, maar die worden momenteel verwerkt. Het ontwerp zal dus vrij snel aan de Vlaamse Regering kunnen worden voorgelegd als mededeling, zodat het ook een engagement inhoudt.

De werkgroep die het loodactieplan heeft uitwerkt, bestond uit vertegenwoordigers van de verschillende drinkwatermaatschappijen, de koepelorganisatie van de waterbedrijven, Studiecentrum voor Water (SVW) en de bevoegde administraties vanuit Leefmilieu en vanuit Volksgezondheid.

Het loodactieplan bevat heel gerichte acties met betrekking tot communicatie en sensibilisatie. Het uitgangspunt is om dit gericht te doen en in functie van de ernst van de situatie. Dit zal onder andere gebeuren via een heel gerichte informatieve en sensibiliserende folder voor particulieren en voor beheerders van openbare gebouwen. De folder zal bedoeld zijn voor de burgers, de eigenaar of beheerder of gebruiker van een gebouw met loden binnenhuisleidingen of met een risico op de aanwezigheid van loden leidingen. Daarnaast is de folder ook bruikbaar voor burgers die leidingwater ontvangen uit een openbaar waterdistributienetwerk waar nog loden aansluitstukken aanwezig zijn.

Daarnaast zullen de Steunpunten Duurzaam Wonen en Bouwen en andere intermediairen, zoals de koepelorganisatie van sanitaire installateurs en renovatiefirma's, worden geïnformeerd. Ten aanzien van prioritaire doelgroepen zoals kinderen zullen in uitvoering van het actieplan heel specifieke acties worden opgezet.

De wetgeving omtrent de kwaliteit van het gedistribueerde water gaat uit van een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de drinkwatermaatschappij en de klant. De normen die moeten worden gerespecteerd, gelden immers aan de kraan bij de klant.

In de wetgeving is bepaald dat uiterlijk op 25 december 2013 de norm van 10 microgram per liter lood moet worden gerespecteerd aan de kraan bij de klant. De drinkwatermaatschappijen kunnen enkel acties nemen binnen hun bevoegdheid. Zij doen dit onder meer door de systematische vervanging van loden aansluitingen. De klant is echter zelf verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen in zijn eigen woning.

Er zijn geen cijfers beschikbaar van het aantal woningen met loden aansluitingen in Vlaanderen. Door de gerichte en maximale bewustwording van klanten worden zij er maximaal toe aangezet om hun loden leidingen te vervangen.

In het actieplan is bepaald dat de bevoegde administraties actief een aantal intermediairen zullen aanspreken. In het kader van het aangehaalde knelpunt rond de huurders – omdat dat de verantwoordelijkheid van de eigenaars is – zal er een gesprek zijn en zullen er afspraken worden gemaakt met het Koninklijk Algemeen Eigenaarsverbond.

Collega Van den Eynde, ik wil het probleem absoluut niet minimaliseren en u ziet dat we het effectief willen aanpakken. Recente cijfers tonen echter aan dat er slechts in 0,81 procent van de gevallen een probleem is. Er is dus een probleem, maar het is niet grootschalig, het blijft beperkt. Uiteraard moeten we het wel aanpakken. Ik wou u die cijfers geven omdat ik niet wil laten uitschijnen dat dit een groot probleem zou zijn overal in Vlaanderen, in scholen en crèches. Dat is het dus niet, het is beperkt tot 0,81 procent van de gevallen.

De Vlaamse drinkwatermaatschappijen vervangen de loden aansluitingen vanuit een voorzorgsprincipe. Om aan de strengere loodnorm te voldoen, moeten zij het lood als leidingmateriaal uit het drinkwaternet verwijderen. De meeste drinkwatermaatschappijen zijn in 2002 gestart met een vervangingsprogramma waarbij jaarlijks een deel van de aanwezige loden aansluitingen wordt verwijderd.

In het ontwerp van actieplan – waar ik daarnet naar heb verwezen – is er een actie opgenomen waarbij alle drinkwatermaatschappijen een formeel engagement moeten aangaan voor het vervangen van de loden aansluitingen of een bevestiging geven dat dat gebeurd is. Dat engagement zal ook via een jaarlijkse rapportering worden opgevolgd. Op die manier kunnen we meer controle hebben over die inspanningen.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 regelt de kwaliteitsbewakingen van het drinkwater. Openbare gebouwen krijgen in Vlaanderen al een bijzondere aandacht, net omwille van het publieke karakter. Scholen, ziekenhuizen, rusthuizen en kinderdagverblijven zitten in de categorie I openbare gebouwen. De drinkwatermaatschappijen zijn verplicht deze gebouwen actief te inventariseren en er minstens eenmaal om de drie jaar een bewakingscontrole te doen en eenmaal om de zes jaar een volledige auditcontrole uit te voeren. Via de jaarlijkse rapportering aan de Vlaamse Milieumaatschappij krijgen we dus een beeld van de kwaliteit van het drinkwater zoals het gebruikt wordt in deze gebouwen in Vlaanderen, waaronder die scholen, ziekenhuizen, rusthuizen en kinderdagverblijven.

Een overzicht van de wijze waarop campagnes omtrent het gebruik van kraantjeswater als drinkwater worden gevoerd, is niet beschikbaar. Elk drinkwaterbedrijf heeft hieromtrent een eigen strategie. Ook de Vlaamse overheid promoot het gebruik van kraantjeswater vanuit verschillende beleidsdomeinen. Ik kan u daar geen overzicht van geven. Dat zou aan elk drinkwaterbedrijf moeten worden gevraagd.

Met betrekking tot de problematiek van loden binnenleidingen in scholen en kinderdagverblijven is een sensibiliserende aanpak aangewezen, in combinatie met een duidelijke en gerichte advisering bij vaststelling van een verhoogde loodwaarde. Het Actieplan Loodpreventie in Drinkwater bevat die acties ook effectief, zodat dat kan worden aangepakt.

Collega's, het is de bedoeling om heel snel met dat actieplan naar de regering te stappen, zodat het ook kan worden uitgevoerd.

Ik had een vraag gekregen over de Legionella-bacterie. Ik moet u het antwoord schuldig blijven omdat dit onder bevoegdheid van minister Vandeurzen valt. Ik weet dat zij ook een actieplan hebben. Ik kan u niet meteen zeggen wat daar de stand van zaken is. Daarvoor moet u terecht bij de commissie Welzijn.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, dank u voor het uitgebreide antwoord. Het is zeer goed dat er actie komt en dat er gericht wordt gesensibiliseerd en geïnformeerd. Het is niet nodig om hier paniek over te zaaien. Het is niet zo dat ons kraantjeswater plots van slechte kwaliteit zou zijn, verre van. We moeten wel werken aan het vervangen van die laatste loden leidingen op openbaar domein. Anderzijds moeten we de binneninstallaties aanpakken.

De drinkwatermaatschappijen zijn al bezig met de vervanging van die loden leidingen op openbaar domein. Kunt u daar cijfermatig een stand van zaken geven? Vorig jaar zei u dat er eind 2009 nog een 112.000 over waren om te vervangen. Hebt u hier recentere cijfers over?

U sprak over gerichte acties naar kinderen toe. Dat gaat dan over scholen en kinderdagverblijven? Gaat u daarover in overleg met de betrokken ministers?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, dank u voor uw antwoord. U stelt dat er slechts in 0,81 procent van de gevallen een probleem is. Vanwaar dan dat alarmerend bericht

van de VMM? Ik vind het onverantwoord om op deze manier te communiceren. Er stond in het persbericht namelijk: “VMM waarschuwt voor de kwaliteit van het drinkwater in oude schoolgebouwen” – ik weet dat er nog heel wat oude schoolgebouwen zijn – “en kinderdagverblijven.” Als het echt maar over 0,81 procent gaat, dan vraag ik mij af waar zij het recht vandaan halen om op die manier te communiceren.

Minister, u geeft er mij anderzijds wel gelijk in dat er, met uitzondering van het opstellen van een actieplan, weinig vooruitgang is geboekt. De cijfers spreken voor zich dat er nog geen grote stappen vooruit zijn gezet, ondanks de jarenlange discussies die we hier al hebben gevoerd over de vooruitgang die moet worden geboekt om de loden waterleidingen te vervangen. Het is goed dat er een loodactieplan tot stand is gekomen. Minister, kunt u ons dat ook overhandigen? Zo kunnen we mee volgen welke stappen u zult ondernemen.

Communicatie en sensibilisatie zullen zeker nodig zijn om in 2013 te voldoen aan de Europese richtlijn. Op welke manier zal dit gebeuren? U spreekt over doelgerichtheid, maar u hebt geen concrete gegevens over welke woningen in Vlaanderen al dan niet over een loden waterleiding beschikken. Ik krijg hierover dus graag nog een reactie van u.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mevrouw Van den Eynde vond die 0,81 procent een laag cijfer. Ik vind dat eigenlijk redelijk veel. Dat is 1 op 100. Kunt u even duiden wat die 0,81 precies is?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Van den Eynde, ik denk niet dat er een alarmerende communicatie van de VMM gebeurd is. Er is wel een artikel verschenen in Knack, maar vanuit de VMM is er bij mijn weten geen alarmerende communicatie gebeurd. Iedere overschrijding is er een te veel, dat heb ik daarnet ook gezegd.

Vanwaar komt die 0,81 procent? Uit alle analyses – die jaarlijks gebeuren – blijkt dat bij 0,81 procent een overschrijding wordt vastgesteld. (*Opmerkingen*)

Ik heb de cijfers van 2009, die van 2010 heb ik nog niet. In de steekproef die in 2009 gebeurd is, komt men tot zestien overschrijdingen op basis van de loodnorm. Zo komt men op die 0,81 procent uit.

De heer Bothuyne verwijst naar cijfers van te vervangen loden leidingen. In 2009 werden 140.000 aansluitingen vervangen. Er moeten in totaal nog 118.342 aansluitingen worden vervangen. Daar is een serieuze inhaalbeweging aan de gang. In 2003 werden er 54.000 leidingen vervangen. Er wordt dus heel snel aan gewerkt. De cijfers van 2010 heb ik nog niet, daar moet ik nog een rapportering van krijgen. Maar die cijfers tonen alvast aan dat er effectief werk van wordt gemaakt.

Zodra ik de cijfers heb, zal ik die overmaken aan het secretariaat. Dan is voor iedereen duidelijk wat de stand van zaken is. Ik heb dat percentage niet genoemd om de zaak te minimaliseren. Ik heb gewoon willen aantonen dat er problemen zijn, maar niet massaal. Er zijn overal problemen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, zult u ook het loodactieplan bezorgen aan de commissie?

Minister Joke Schauvliege: Ik zal dat eveneens aan het secretariaat bezorgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de uitvoer van zoet water naar Qatar - 983 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het akkoord over het vervoer van drinkwater - 1035 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, de voorbije weken konden we in diverse kranten lezen dat Vlaanderen van plan zou zijn om zoet water uit te voeren naar Qatar in ruil voor gas. Qatar wil de 55 gastankers die het jaarlijks naar de haven van Zeebrugge stuurt, op de terugweg vullen met zoet water. Afhankelijk van de grootte van de schepen kunnen de schepen 50.000 kubieke meter water meenemen, wat ongeveer overeenkomt met de hoeveelheid water die je nodig hebt om twintig olympische zwembaden te vullen.

Qatar is een kurkdroge regio met een expanderende bevolking. Water is voor hen een zeer kostbaar goed. Het water zou daar voornamelijk worden gebruikt voor irrigatie, aldus de krantenberichten.

Minister-president Peeters zou volgende week een intentieverklaring ondertekenen in Qatar waarna de onderhandelingen over een contract kunnen beginnen.

Volgens de pers is de kwaliteit van het te transporteren water te vergelijken met ons kraantjeswater. Minister-president Peeters heeft dit nog bijgestuurd door te verklaren dat het zou gaan om water uit wachtbekkens.

Momenteel voorziet Vlaanderen voor driekwart in zijn eigen drinkwaterbehoefte, het overige kwart wordt ingevoerd uit Wallonië en Frankrijk. De Waalse minister van Leefmilieu Benoît Lutgen steigerde bij het idee dat Vlaanderen Waals drinkwater zou uitvoeren naar Qatar. Hij stelde dat Wallonië nu aan een redelijke prijs water verkoopt aan Vlaanderen uit solidariteit en dat daar dan wel eens verandering in zou kunnen komen.

Momenteel staat Vlaanderen voor een grote uitdaging. Het MIRA 2010-rapport schetst ons een situatie met een waterbeschikbaarheid van 1100 tot 1700 kubieke meter water per persoon, wat internationaal als zeer weinig wordt bestempeld. Vlaanderen staat onderaan de ranking van de Europese landen. Als gevolg van onze hoge bevolkingsdichtheid is het noodzakelijk zuinig en efficiënt om te springen met het beschikbare water.

Volgens uw beleidsnota Leefmilieu en Natuur is de sleutel tot voldoende drinkwater in Vlaanderen een duurzaam watergebruik. U maakt verder ook melding van het probleem van de verdroging: “De watervoorraden worden kwalitatief en kwantitatief veilig gesteld en een voldoende aanbod van drink- en proceswater aan een redelijke prijs is gegarandeerd. Een duurzaam watergebruik kan worden gerealiseerd door minder water te gebruiken, door water opnieuw te gebruiken of door alternatieve waterbronnen te zoeken en aan te bieden.”

Minister, u bent ongetwijfeld op de hoogte van de plannen van minister-president Peeters om eventueel een overeenkomst te sluiten met Qatar over de uitvoer van zoet drinkwater. Hebt u daar al overleg over gehad? Zo ja, wat zijn de resultaten daarvan? Is er al een timing afgesproken? Wat zou de looptijd zijn van zo'n contract?

We lezen in de krant dat Qatar het water voornamelijk zou gebruiken voor irrigatie. Kunt u dit bevestigen? Over welk water zou het dan precies gaan? Gaat het inderdaad om oppervlaktewater zoals onlangs nog werd gesteld?

Volgens uw beleidsnota zou de Vlaamse Regering tegen eind 2010 de krachtlijnen voor het waterbeleid in Vlaanderen voor de verdere regeerperiode nader concretiseren in een tweede waterbeleidsnota. Wat is daar de stand van zaken? Wanneer kunnen we die nota verwachten?

Hoe ziet u de mogelijke overeenkomst met Qatar in het licht van de waterbeleidsnota en de uitdaging waarvoor Vlaanderen staat om zichzelf op lange termijn te voorzien van voldoende kwalitatief drinkwater tegen een betaalbare prijs?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Deze week vernamen we via de pers dat minister-president Peeters binnen enkele weken op handelsmissie vertrekt naar de Golf. Hij zal in Qatar een akkoord ondertekenen waardoor een onderzoek van start gaat naar de technische mogelijkheden om ballasttanks van aardolieschepen vol te pompen met zoet water of leidingwater. Voor de technische details verwijst ik naar de vraag van mevrouw Eerlingen.

Minister, het is lovenswaardig om zulke initiatieven tot stand te brengen. Na de aankondiging van dit akkoord bleek echter onmiddellijk een communautaire rel te ontstaan. De Waalse minister van Leefmilieu Benoît Lutgen noemde het schokkend dat de Vlamingen Waals zoet water zouden verkopen aan Qatar. Het Gents waterbedrijf TMVW (Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening) exporteert het water naar Qatar. De TMVW verbruikt water afkomstig uit een groot deel van Oost-Vlaanderen, het noorden van West-Vlaanderen en enkele gemeenten in Vlaams-Brabant. Het meeste zoet water dat in de TMVW-gebieden wordt verbruikt, is afkomstig uit het Albertkanaal, via de Antwerpse Waterwerken (AWW) en uit Wallonië, via het Brusselse waterbedrijf Vivaqua. Blijkbaar wil de Waalse minister zijn slag slaan uit dit Vlaamse project.

Minister, in hoeverre is het akkoord al rond, en wat is de correcte inhoud ervan? Wat is de correcte inhoud van het akkoord en waarom bent u als Vlaams minister van Leefmilieu niet betrokken bij dit project?

Werd de Vlaamse Regering op de hoogte gebracht van de communautaire rel waar minister Lutgen op aanstuurt?

Is het verantwoord om Vlaams drinkwater te exporteren naar Qatar, gelet op de beperkte voorraad water in Vlaanderen?

In hoeverre is het project dat de TMVW voorbereidt om zelf aan eigen waterwinning te doen klaar?

Op welke manier meent u dat Vlaanderen minder afhankelijk kan worden gemaakt van drinkwater afkomstig uit Wallonië, gelet op de steeds terugkerende communautaire rellen, maar ook de vervuilingen die we al in verschillende van onze rivieren hebben ondervonden naar aanleiding van incidenten in Wallonië?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Uiteraard is de zaak van de zoetwaterlevering aan Qatar mij bekend.

De minister-president zal geen overeenkomst sluiten met Qatar. Wel wordt een memorandum of understanding getekend tussen de TMVW en een maatschappij uit de Golfstaat. Het Vlaamse Gewest is aandeelhouder van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening VMW, maar niet van de TMVW.

Indien het al wenselijk zou zijn om ons tegen een dergelijke levering te verzetten, is het in het kader van de Wereldhandelsorganisatie niet eenvoudig om een dergelijke verkoop te verbieden. Alle buitenlandse zendingen van regeringsleden worden meegedeeld aan de Vlaamse Regering. Wij weten perfect wat daarvan de bedoeling is. Dit behoort perfect tot de taken van de minister-president die bevoegd is voor Buitenlands Beleid en Economie.

De aard en de bestemming van het water zijn zakelijke aangelegenheden die van overheidswege niet aan verbods- of gebodsbepalingen onderhevig zijn. Wel heeft de TMVW aan de VMM laten weten dat het inderdaad gaat om jaarlijks 4 miljoen kubieke meter

effluent- of oppervlaktewater voor irrigatietoepassingen. Het gaat dus niet om kraantjeswater, maar om effluent- of oppervlaktewater.

Met het decreet van 23 december 2010 is de timing voor de herziening van de eerste waterbeleidsnota reeds afgestemd op het voorstel tot vereenvoudiging van de plannen, overlegstructuren en procedures voor het integraal waterbeleid, dat binnen de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid wordt voorbereid. Voor de volgende generatie waterbeheerplannen wordt in twee documenten voorzien: een waterbeleidsnota met de waterbeheerkwesties tegen uiterlijk eind 2013 en de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas tegen uiterlijk eind 2015. In de stroomgebiedbeheerplannen worden de bekkenbeheerplannen als bekken specifieke delen geïntegreerd met inbegrip van de acties van het lokale niveau. Ook de overstromingsrisicobeheerplannen worden geïntegreerd in de stroomgebiedbeheerplannen.

Vandaag koopt Vlaanderen belangrijke hoeveelheden drinkwater aan uit Wallonië. In de strategische visie op watervoorziening van de CIW wordt aangegeven dat Vlaanderen dient te streven naar een meer duurzaam watergebruik. Het betekent onder andere dat de vraag wordt afgestemd op het aanbod. Ondertussen gaat de VMM na of de voorziene levering verenigbaar is met het Vlaamse beleid om zuinig om te springen met onze watervoorraden.

De ontvangen informatie van TMVW dat het zou gaan om oppervlaktewater of effluentwater is in deze een belangrijk element. Het gaat dus om ruw water en niet om grondwater, en er komt nog steeds heel veel oppervlaktewater in zee terecht. In vergelijking met de jaarlijkse leidingwaterverkoop in Vlaanderen gaat het om ongeveer 1 procent van het verkochte water. De gevolgen van dergelijke levering op onze watervoorziening zijn bijgevolg beperkt. Toch zal ik het verloop van het dossier nauwgezet opvolgen en desgevallend maatregelen nemen, als het dossier een betaalbare drinkwatervoorziening in Vlaanderen zou in het gedrang brengen. Het spreekt voor zich dat we op dat moment zullen ingrijpen.

De juiste timing en de concrete inhoud van het akkoord hebben wij nog niet. Ik denk dat er nog over wordt onderhandeld. Wel heeft de TMVW op verzoek van de VMM laten weten dat het akkoord nog niet helemaal rond is.

Ik weet niet of we moeten spreken over een communautaire rel. De Waalse milieuminister zou inderdaad wel gezegd hebben dat “Il faut cependant vérifier l'ensemble des éléments”. Hij wil alle elementen zien. Wij ook.

Het is de bedoeling van de TMVW om de aankoop van water uit Wallonië tegen 2018 af te bouwen. TMVW heeft in haar samenwerking met AWW en VMW het plan opgevat om door de aanleg van een drinkwaterring in Vlaanderen optimaler gebruik te kunnen maken van de bestaande productiecentra van AWW en VMW in Vlaanderen.

Minder afhankelijk worden, betekent de vraag zelf verminderen en veel duurzamer en rationeler met water omgaan. We moeten overschakelen op alternatieve waterbronnen. Ik denk dat we op dat vlak ook al heel wat doen. De Vlaamse Regering subsidieert de aanleg van grijswaterprojecten voor industrie en landbouw, verplicht het gebruik van hemelwater bij nieuwbouw en voorziet ook in subsidies voor de aanleg van hemelwaterputten bij bestaande woningen. Door de levering van 15 kubieke meter gratis drinkwater wordt eveneens een zuinig watergebruik gepromoot en ook de in 2010 verhoogde grondwaterheffing spoort aan om duurzaam om te gaan met de grondwatervoorraden.

Met de elementen die nu voorhanden zijn en wetende dat het contract nog niet helemaal rond is, moeten we ons geen zorgen maken. Het is ook te verantwoorden dat dit gebeurt, maar het spreekt voor zich dat we alles zullen screenen, zodra we alle elementen hebben, en we zullen nagaan of het binnen de contouren blijft die ons nu bekend zijn.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, minister, ik dank u voor uw antwoord.

Is het niet zo dat er in de toekomst meer gebruik zal worden gemaakt van oppervlaktewater om drinkwater te produceren? Ik dacht dat dat de bedoeling was.

Bovendien zullen we in de toekomst steeds meer te maken krijgen met de problematiek van verdroging. In een studie van de afdeling Hydraulica van de K.U.Leuven, van een aantal professoren die in de verenigde commissie Milieu en Openbare Werken ook gehoord zijn, wordt er gezegd dat er, als we rekening houden met de klimaatwijzigingen, niet zozeer meer water zal zijn, maar eerder minder. De vraag zal ook niet zo sterk verlagen, integendeel, de vraag kan nog toenemen. Er zou dus in de toekomst een probleem kunnen ontstaan.

Ik vind het ook wel sterk dat u er geen vat op hebt dat er drinkwater kan worden verkocht aan buitenlandse partners. Ik begrijp dat u geen aandeelhouder bent, maar het lijkt me toch dat water een gemeenschappelijk goed is.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, gaat de missie wel door, gelet op de onrust in de Arabische wereld?

U zegt dat er geen communautaire rel zou zijn. U minimaliseert het alweer. Ik wil even Benoît Lutgen citeren uit *La Dernière Heure*, in het Vlaams, niet in het Frans. Hij zegt dat het schokkend zou zijn als de Vlamingen van plan zijn om Waals zoet water aan Qatar te verkopen. Minister, als hij dat op die manier uitdrukt, dan is het wel duidelijk dat zulke onderhandelingen voor hem niet mogelijk zijn.

Ik ben niet direct tegen het project. Ik vind het goed dat het onderzocht wordt. Het is toch niet de bedoeling dat er lege schepen terugvaren. Ik heb ook gelezen dat de TMVW momenteel onderzoekt of men water uit Zeebrugge kan omzetten in drinkbaar water. Kunt u mij daar iets meer over vertellen? Zijn er gelijkaardige initiatieven bij andere drinkwatermaatschappijen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, minister, ik maak me toch wel wat zorgen over de trend dat water wordt geëxporteerd. U zegt dan dat het niet gaat over drinkwater of grondwater. Mevrouw Eerlingen heeft het mooi geïllustreerd, maar dat is nu net het principe van integraal waterbeleid: het hangt allemaal aan elkaar. Het onderscheid tussen oppervlaktewater en grondwater is niet zo makkelijk te maken. In die zin lijkt het me toch belangrijk dat de Vlaamse Regering er eens goed over nadenkt hoe ze in de toekomst zal omgaan met die trend. Het zal hier waarschijnlijk niet bij blijven.

De heer Bart Martens: Minister, u zegt dat u geen aandeelhouder bent in TMVW, maar ik denk wel dat het Vlaamse Gewest over instrumenten beschikt om bijvoorbeeld via een heffing op oppervlaktewatervang, via grondwaterheffing, via vergunningen voor grondwaterwinning, via vergunningen voor waterwinning, toch sturend op te treden. Ik denk dat het nodig is om in het kader van een nieuwe waterbeleidsnota in 2013, na te gaan hoe de optimale waterbalans van Vlaanderen eruitziet, hoe we voorkomen dat we met verdrogingsverschijnselen te maken zullen krijgen, hoe we voorkomen dat de drinkwatervoorziening in het gedrang komt en dat de industrie gebrek aan hoogwaardig grondwater heeft voor hoogwaardige toepassingen.

Ook het oppervlaktewater is zeer schaars. Het debiet van het ruw water dat we via de Maas in het Albertkanaal mogen tappen is juridisch vastgelegd. Van dat water dat in het Albertkanaal komt, wordt het drinkwater van AWW geproduceerd en dat water zal binnenkort, nadat er een ringleiding is gelegd tussen het AWW-gebied en het TMVW-gebied, ook het TMVW-gebied bedienen. Het debiet is vandaag al soms ontoereikend om het peil van het Albertkanaal voldoende hoog te houden. Daarom heeft ook de nv Scheepvaart plannen om aan verschillende sluisovergangen pompinstallaties te plaatsen om water weer te kunnen overpompen naar bovenstrooms, om te voorkomen dat het water te snel richting Schelde afvloeit. Er is met andere woorden vandaag al, in sommige droogteperiodes, een tekort aan

water in het Albertkanaal. Het is een goede zaak dat die kringlijn wordt gelegd. AWW verliest vandaag klanten in het industriegebied in Antwerpen, omdat die bijvoorbeeld door het Nederlandse Delta goedkoper zullen worden beleverd. Met het overschot dat zij dan hebben in hun productie, kunnen ze installaties leveren aan het TMVW-gebied, zodat TMVW haar leveringen vanuit Vivaqua kan afbouwen.

We zitten hier dus toch met een schaarstegegeven. Ook de ruwwaterbron van oppervlaktewater vanuit het Albertkanaal is schaars. En er zijn nog vele kapers op de kust. Professor Meire is in deze commissie al eens komen uitleggen dat, indien het Schipdonkkanaal zou worden aangelegd, er dan onvoldoende water zal zijn om dat te kunnen voeden, rekening houdend met alle andere waterclaims die er vandaag al op onze maatschappijen rusten, en ook rekening houdend met het feit dat de sluis in Terneuzen zal worden vergroot, waardoor er versneld zoet water vanuit het kanaal Gent-Terneuzen zal afvloeien naar de Westerschelde. Er zullen in de toekomst dus maatschappelijk belangrijke keuzes moeten worden gemaakt.

Nu denk ik ook wel dat de levering aan Qatar voorsnog heel beperkt is ten opzichte van de totaal benodigde ruwwaterbronnen. Maar dat neemt niet weg dat we ons moeten voorbereiden op een strategische discussie over waar we ons schaarse beschikbare ruw water voor zullen inzetten. Gaan we dat gebruiken om nieuwe kanalen te voeden, om onze drinkwatervoorziening veilig te stellen, om verdroging tegen te gaan? Of gaan we het laten exporteren? Het verdient toch op zijn minst een maatschappelijke kosten-batenanalyse om na te gaan waar we onze schaarse ruwwaterbronnen op de meest efficiënte en duurzame wijze voor kunnen inzetten. Het beste instrument om dat te doen, is de waterbeleidsnota, die er tegen 2013 aankomt en waarin keuzes zullen moeten worden gemaakt.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het is inderdaad de bedoeling om in die waterbeleidsnota strategisch na te denken over waar we naartoe willen en hoe we zowel de kwantiteit als de kwaliteit kunnen garanderen.

Stel dat we ons zouden willen verzetten tegen wat TMVW doet, dan zou dat nog niet zo evident zijn, onder meer in het kader van wat volgens de Wereldhandelsorganisatie kan en niet kan. We hebben hier en nu zelfs geen instrumenten om zomaar te zeggen dat het niet kan. Ik herhaal dat de gegevens waarover we nu beschikken, uitwijzen dat het niet dramatisch is. Mevrouw Van den Eynde, u blijft spreken over drinkwater, maar het gaat hier niet om drinkwater. Het gaat om effluent en oppervlaktewater.

Als we overigens de cijfers van 2008 en 2009 bekijken, stellen we voor het eerst een daling vast van het gebruik van drinkwater. We moeten ook blijven inzetten op minder gebruik van drinkwater.

Mevrouw Van den Eynde, u blijft ook verwijzen naar wat de voormalige Waalse minister van Leefmilieu heeft verklaard. Ook hij spreekt over drinkwater. Ik denk dat hij niet alle elementen had. Hij zegt zelf dat hij alle elementen moet hebben om daarover te kunnen oordelen. Ik denk dus niet dat wij een communautaire rel hebben, want het gaat niet om drinkwater.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ga ervan uit dat u dit verder zult opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik heb mij gebaseerd op het artikel in De Standaard, en daar maakte men de opmerking dat het om drinkwater ging. U hebt dat nu wel rechtgezet, maar of het nu om drinkwater of leidingwater gaat, we blijven met een waterschaarste zitten.

We hebben hier eerder, naar aanleiding van een vraag om uitleg van mij, een discussie gehad over de hoeveelheid grondwater die ter beschikking is. We moeten zeker heel verstandig

omspringen met ons waterbeleid. Uw waterbeleidsnota zal ons daarin steunen. We zullen in de toekomst moeten uitzoeken hoe we gezamenlijk aan dat waterbeleid kunnen werken. U zegt dat u geen stok achter de deur hebt om dit project tegen te houden omdat TMVW daar alle rechten toe heeft. Dan krijgen we natuurlijk ook met andere problemen te maken. Ik wil u dan ook vragen om te overwegen of er bijvoorbeeld geen andere stoffen kunnen worden uitgevoerd. We hebben het nu alleen over water. Misschien is Qatar ook wel in andere materialen geïnteresseerd.

Als TMVW al ver in de onderhandelingen staat, in samenwerking met de Vlaamse Regering, zal het moeilijk zijn om die klok nog terug te draaien.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de reductieprogramma's ter vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten - 995 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, het decreet van 21 december 2001 en het bijhorende uitvoeringsbesluit van 19 december 2008 leggen een principieel verbod op van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door alle openbare diensten in wat je algemeen kunt verwoorden als 'de openbare groene ruimte'. Elke openbare dienst moet daartoe een reductieprogramma voor bestrijdingsmiddelen opstellen. Via dat programma kan ook op gemotiveerde wijze in bepaalde gevallen een afwijking worden gevraagd op het verbod.

Het uitgangspunt is dat uiterlijk tegen 1 januari 2015 voor het volledige areaal het nulgebruik wordt toegepast. Eventueel moeten daarvoor zelfs terreinen worden heringericht. Chemische bestrijdingsmiddelen zullen vanaf dan enkel nog voor pleksgewijze behandelingen worden gedoogd.

Het decreet heeft ongetwijfeld een goed uitgangspunt, maar de uitwerking op het terrein zorgt voor grote zorgen, vooral bij de gemeente- en provinciebesturen die grote arealen te onderhouden hebben. Het toepassen van het nulgebruik kost hun enorm veel geld – velen spreken over het vermenigvuldigen van de budgetten – en vraagt ook grote organisatorische inspanningen.

Ondertussen wordt ook duidelijk dat voor een aantal types van locaties een nulgebruik zeer moeilijk haalbaar is. In het 200 pagina's tellende draaiboek 'Zonder is gezonder', dat ter ondersteuning van de openbare besturen werd opgesteld, lezen we over de begraafplaatsen bijvoorbeeld het volgende: "Begraafplaatsen beheren zonder bestrijdingsmiddelen is bijzonder arbeidsintensief. Geen enkele alternatieve techniek is goed toepasbaar. Een andere aanleg dringt zich dus op." Ook waar het sportvelden, rattenbestrijding, rozentuinen en botanische tuinen en boomkwekerijen betreft, vinden we in het draaiboek enkele geformuleerde problemen, maar minder oplossingen.

Minister, los van de ontwikkeling van nieuwe sites of globale herinrichtingen, kunnen we toch moeilijk verwachten dat bijvoorbeeld alle Vlaamse begraafplaatsen volledig heraangelegd worden voor 2015, enkel om te voldoen aan de norm? Het lijkt niet verantwoord de schaarse middelen te investeren voor een dergelijk relatief beperkt resultaat. Velen hebben het gevoel dat hier verkeerde prioriteiten gelegd worden. Ook bij de burger is er heel wat onbegrip voor onkruid dat gewoon blijft staan en voor de in de perceptie van de man in de straat 'slecht onderhouden groenperken' – verwijten die de gemeentebesturen vanzelfsprekend niet graag horen.

In hoeveel Vlaamse gemeenten wordt het nulgebruik momenteel reeds toegepast? Wat zijn de belangrijkste problemen waarmee zij werden geconfronteerd? Voldoen alle openbare besturen momenteel aan de verplichtingen die worden opgelegd door het decreet en het besluit, in concreto: het opstellen, indienen en rapporteren over het reductieprogramma en de bijhorende actieprogramma's? Leveren alle openbare diensten een voldoende inspanning om de vooropgestelde timing van 2015 te halen? Hoe denkt u de achterblijvers alsnog te activeren?

Hebt u er zicht op welke meerkost de implementatie van het nulgebruik met zich meebrengt voor de Vlaamse gemeentebesturen? Zo niet, zult u dan, om een correct beeld te hebben van de situatie, hierover de nodige cijfers laten verzamelen bij de besturen die er momenteel reeds ervaring mee hebben?

Welke inspanningen levert de Vlaamse overheid om de burger te sensibiliseren en te informeren over het verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen en over de waarneembare gevolgen daarvan in de openbare groene ruimte? Zullen er duidelijke voorschriften komen en de bijhorende rechtszekerheid over de aanpak die de openbare diensten moeten volgen voor de bijzondere gevallen waarin het uitsluiten van bestrijdingsmiddelen moeilijk, zo niet onmogelijk is?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Op 19 januari 2010 heb ik dezelfde vraag om uitleg gesteld. Toen heb ik aangegeven dat nulgebruik nog steeds een zware opdracht blijft voor de meeste gemeentebesturen. Minister, u hebt geantwoord dat een aantal gemeenten het nulgebruik al toepast. U hebt ook gewezen op alternatieven zoals borstelen en frezen. Er kan inderdaad nog werk worden gemaakt van alternatieven, maar sommige gemeentebesturen zijn toch nog aangewezen op bestrijdingsmiddelen zoals RoundUp. Ze kunnen er niet onderuit een kleine hoeveelheid van die producten te gebruiken, als ze een propere gemeente willen.

Er kan uiteraard verder worden gewerkt aan de sensibilisering van de burgers. Als we de onkruidbestrijdingsmiddelen die de burger gebruikt, vergelijken met die van de gemeentebesturen, dan zullen we een groot verschil zien. De balans zal zwaarder doorwegen voor de burgers dan voor de gemeentebesturen. Minister, eindelijk is er iemand van uw partij die vraagt naar een versoepeling, terwijl u in uw vorig antwoord niet geneigd was om alternatieve onkruidbestrijdingsmiddelen verder toe te staan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, tien gemeenten passen het nulgebruik toe. Vier gemeenten opteerden al in 2004 voor een nulgebruik: Grobbendonk, Hasselt, Retie en Zelzate. Op 1 juli 2009 is dit uitgebreid met zes andere gemeenten: Destelbergen, Drogenbos, Herstappe, Nijlen, Schelle en Gent. Er is recent geen bevraging gebeurd naar de belangrijkste problemen bij die tien gemeenten.

In 2003 hebben 298 van de 308 Vlaamse gemeenten een reductieprogramma ingediend. Boven op de gemeenten dienden nog eens 86 openbare besturen een reductieprogramma in. Via de samenwerkingsovereenkomst Milieu is het indienen van de eerste twee actieprogramma's actief geëvalueerd. Het uitvoeringsbesluit van december 2008 stelt dat het derde actieprogramma niet moet worden gerapporteerd. Deze aanpassing gebeurde om de planlast voor de openbare diensten te verminderen, wat u alleen maar kunt toejuichen.

Het aantal gemeenten dat niet rapporteerde over het pesticidengebruik gedurende verschillende jaren, daalde van 115 in 2006 tot 19 in 2009. In het voorjaar van 2010 werden de gemeenten die de samenwerkingsovereenkomst ondertekenden, actief gecontacteerd om de gegevens voor 2009 door te geven.

In februari 2011 plant de VMM een mailing naar alle openbare besturen waarin onder andere het belang van het toepassen van de leidraad pesticidentoets bij het omvormen van het

openbaar domein aan bod zal komen. Bij de herinrichting hou je er dan rekening mee dat je zo weinig mogelijk pesticiden moet toepassen. Een pesticidenvrij beheer is dan haalbaar en mogelijk zonder hoge onderhoudskosten.

De VMM stelde een rapport op over de evolutie van het pesticidengebruik bij 127 Vlaamse gemeenten over de periode 2003-2009. De steekproef toont een reductie met 42 procent in 2009 ten opzichte van 2003. Door het uitfaseren van de meest schadelijke producten, zoals dichlobenil en diuron, kan er bovendien worden verwacht dat de milieuwinst nog aanzienlijker is dan de 42 procent omdat de slechtste stoffen het snelst verdwijnen.

Sommige grootgebruikers zoals de NMBS en het Agentschap Wegen en Verkeer slagen er zelfs in om het gebruik nog meer terug te dringen. De zes actieve stoffen die heel frequent worden gebruikt in deze jaren zijn glyfosaat, oxadiazon, dichlobenil, diflufenican, diuron en MCPA.

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) beschikt over een goedgekeurd reductieplan ter vermindering van bestrijdingsmiddelen. In dit reductieplan worden nog slechts een beperkt aantal producten toegelaten voor het bestrijden van agressieve exoten en voor specifieke toepassingen in de boomkwekerijen. Het ANB wil op dit vlak een voorbeeldfunctie binnen de sector vervullen en zal blijven inzetten op een verdere afbouw van bestrijdingsmiddelen in zijn terreinbeheer door op zoek te gaan naar evenwaardige alternatieven.

Bij de voorbereiding van het uitvoeringsbesluit van 19 december 2008 werd het aspect van de meerkost onderzocht. De omvorming van het openbaar domein en de toepassing van de pesticidenvrije toets vraagt tijd, en een aanpak van de lokale besturen. Daarom wordt 2015 niet als dwingende einddatum gezien, maar eerder richtinggevend en gelinkt met de te behalen waterkwaliteitsdoelstellingen. Dit betekent ook dat de openbare besturen op een zelf te bepalen tempo het openbaar domein kunnen omvormen. Dit betekent dat de omvorming zal gebeuren in het kader van bestaande investeringsplannen, en dat ze niet alles in één keer moeten vervangen.

Een rondpunt dat wordt beplant met bodembedekkers die het onkruid weren, zal bijvoorbeeld financieel voordeliger zijn dan het stelselmatig opnieuw aanplanten van eenjarige planten. Als zou blijken dat de omvorming toch nog aanleiding geeft tot onevenredig hoge kosten voor het pesticidenvrij onderhoud, dan behoort een structurele afwijking tot de mogelijkheden.

Er wordt een belangrijke planlastvermindering gerealiseerd. Door de administratieve lasten te verlagen, wordt onrechtstreeks ook de personeelskost verminderd. Het nieuwe besluit vraagt nog slechts twee beperkte rapporteringen: de jaarlijkse inventaris met gebruikte producten die via een webtoepassing kunnen worden gerapporteerd, wat een vlotte verwerking mogelijk maakt, en een opsomming van de omgevormde locaties.

In het draaiboek 'Zonder is gezonder' komen de inspanningen van de Vlaamse overheid uitgebreid aan bod. Het is een soort voorbeeldenboek. In de samenwerkingsovereenkomst is een van de basisacties van het thema Water om jaarlijks te sensibiliseren rond duurzaam watergebruik en rond pesticidenreductie. Slechts één enkele gemeente die de samenwerkingsovereenkomst ondertekende, deed dit niet.

De tweede sensibilisatiecampagne van 'Zonder is gezonder' heeft een specifiek luik over sensibilisatie van de burger via de openbare domeinen die pesticidenvrij worden beheerd. De openbare diensten kunnen posters aanvragen om deze locaties in de verf te zetten. Daarnaast zijn er ook specifieke folders opgemaakt voor de burger. Tussen 2008 en 2010 subsidieerde de Vlaamse overheid het NME-project (natuur- en milieueducatie) 'Op 1-2-3 naar een ecotuin' van de Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren (VELT), met een campagne onder de slogan 'Durf tuinieren zonder'. Het beeld van die campagne is een kabouter die naakt in de tuin loopt, maar zijn kruiwagen op de strategische plaats houdt. Thuis heb ik zo'n T-shirt liggen die ik enkel voor klusjes in de tuin durf te dragen.

Conform het Pesticidenreductiedecreet van 21 december 2001 kan een openbare dienst tijdelijk van het verbod afwijken mits dit onmiddellijk wordt gemeld aan de bevoegde minister. Tot oktober 2010 werden zeven meldingen ingediend. Niet alle meldingen zijn te klasseren onder deze afwijkingsmogelijkheid. Veelal valt het probleem niet noodzakelijk onder de toepassing van het decreet of zijn er diverse wetgevingen die elkaar doorkruisen, bijvoorbeeld de processierupsen. Die worden bestreden met een preparaat dat is toegelaten in het kader van de biologische landbouw en kan dus algemeen worden beschouwd als biologisch bestrijdingsmiddel.

Het decreet richt zich in de eerste plaats op terreinen. Hierdoor vallen gebouwen en constructies buiten het toepassingsgebied van het decreet. De bestrijding van groene aanslag op monumenten is bijgevolg toegestaan.

In de toelichting bij het decreet staat duidelijk dat een integrale strategie ter bestrijding van Amerikaanse vogelkers vooralsnog een inzet van herbiciden vraagt. Dit en het besluit van 2003 tot vaststelling van de criteria voor duurzaam bosbeheer voor bossen gelegen in het Vlaamse Gewest, laten ook een stobbenbehandeling toe.

U merkt dus dat een aantal afwijkingen mogelijk zijn.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik stel voor dat u die T-shirts uitdeelt aan alle commissieleden en als u er te weinig zou hebben, dan toch minstens aan de voorzitter en de vraagsteller.

Collega's, de aanleiding van mijn vraag is een vergadering van de Wase burgemeesters, dat zijn de burgemeesters van de zeven steden en gemeenten van de oude regio 'Waasland', aangevuld met Zwijndrecht en Waasmunster. De negen burgemeesters behoren tot zes verschillende partijen en ze vragen gezamenlijk iets meer respect voor wat de timing betreft en ook meer middelen om alles effectief te kunnen invoeren. Ze zullen daartoe ook een schrijven tot de minister richten, of ze hebben dat al gedaan.

Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord.

Mevrouw Van den Eynde, mijn vraagstelling was bijzonder genuanceerd. Als u goed geluisterd hebt naar de minister, hebt u gehoord dat ook het antwoord van de minister genuanceerd was en dat 2015 een belangrijke, maar richtinggevende datum is. Dat element brengt een nuance aan in de vele elementen die de minister in haar antwoord heeft aangebracht.

Minister, ik veronderstel dat we uw antwoord kunnen ontvangen zodat we het kunnen bestuderen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer De Meyer, u verwijst naar 2015. De minister zegt nu dat het geen einddatum is.

Minister, toen hebt u gezegd – dat blijkt uit het verslag – dat u eventueel kunt verlengen. Dat is natuurlijk een groot verschil.

Mijnheer De Meyer, het valt me elke keer weer op dat u als voorzitter van de commissie Landbouw deze vraag komt stellen en er een heel lokaal probleem aan koppelt. Misschien kunt u die vraag in het vervolg ineens opnemen in uw schriftelijke versie.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw Van den Eynde, ik heb een probleem in heel Vlaanderen geïllustreerd met een lokaal voorbeeld. Een voorbeeld is altijd lokaal gebonden, tenzij u voorbeelden kent die dermate algemeen zijn ...

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een evaluatie van de asbestproblematiek

- 1022 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de verwijdering van asbest uit woningen

- 1067 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ongetwijfeld bent u goed op de hoogte van de asbestproblematiek. Ik heb immers in de verslagen van het Vlaams Parlement uit het verleden gezien dat u ter zake actief bent geweest.

Asbest is nog altijd wijdverbreid aanwezig in Vlaanderen. Zoals bij veel thema's gaat de aandacht hiervoor in pieken en dalen, dat is trouwens ook het geval met het thema wateroverlast. Ik heb de indruk dat de aandacht voor de asbestproblematiek momenteel een beetje in een dal zit, en daarom stel ik deze vraag over de evaluatie van het asbestbeleid en over de goede voornemens die enkele jaren geleden werden gemaakt in het licht van een resolutie en een actieplan asbest.

Een van de voornaamste knelpunten inzake asbest, is de kennis, zeker bij particulieren, over het al dan niet aanwezig zijn van asbest in het huis. Een ander knelpunt zijn de kosten. De wetgeving is vrij duidelijk. Los asbest moet door een erkende verwijderaar worden verwijderd, maar het vast asbest niet, op voorwaarde dat het niet verweerd is. Ik meen dat er een consensus over bestaat dat, met uitzondering van een paar golfplaten die men gewoon kan losvijzen, zelfs vast asbest beter door een erkende asbestverwijderaar kan worden weggehaald. Het kostenplaatje is daarbij een hoge drempel.

Minister, ik heb de volgende vragen voor u. In het Vlaams actieplan asbest staan een aantal positieve zaken, al mocht het, achteraf bekeken, nog een beetje ambitieuzer zijn. Welke actiepunten zijn wel en welke zijn niet gerealiseerd?

In de Vlaamse resolutie die door de toenmalige meerderheid werd ingediend en goedgekeurd, was ook sprake van een doctoraatsstudie naar de invloed van asbest en daaraan werd een direct epidemiologisch onderzoek gekoppeld. Is dat onderzoek gebeurd? Zo ja, wat zijn de resultaten?

Hoe evalueert u de bijkomende Vlaamse regelgeving naar aanleiding van het Vlaams actieplan asbest en in het bijzonder de afzonderlijke inzamelpunten op de containerparken voor vast asbest?

Voor hoeveel risicogebouwen werd de aanwezigheid van asbest geïnventariseerd?

Er werd ook gewezen op de noodzaak aan metingen voor de binnenhuisluchtkwaliteit in schoolgebouwen? Is dat gebeurd? Zijn er periodieke metingen? Wat zijn de resultaten?

Over de financiële stimuli is er in het verleden blijkbaar nogal wat discussie geweest. Is er nood aan een asbestpremie voor particulieren? Mijn fractie heeft die altijd verdedigd, maar er was nogal wat weerstand tegen en het voornaamste argument was dat het te veel geld zou kosten. Dat lijkt me een zwak argument voor zo'n belangrijk probleem, maar misschien is er voortschrijdend inzicht en staat u nu anders tegenover zo'n premie. In het buitenland bestaan verregaande systemen, zoals de asbestinventaris voor alle gebouwen. Hoe staat u daar tegenover? Wat denkt u van een gratis asbestaudit? Dat idee kwam enkele jaren geleden aan de oppervlakte, maar er werd verder niets mee gedaan. Hoe staat u daar nu tegenover?

Wat doen we specifiek voor scholen en jeugdinfrastructuur? Dat zijn immers noch particulieren, noch bedrijven en vaak kampen ze met een tekort aan financiële middelen

waardoor er vaak wordt geïmproviseerd bij het saneren van gebouwen. Is het niet de taak van de Vlaamse overheid om bij die infrastructuur voor een financiële ondersteuning te zorgen zodat er op een veilige manier wordt gesaneerd?

Asbestafval wordt in het algemeen wel ingezameld in containerparken, maar is dat op de meeste plaatsen kosteloos? Ik ken een gemeente waar het drie keer kosteloos is, maar daarna wordt het betalend. Dat lijkt me eigenaardig. Ik vraag me dan ook af wat de algemene regel in Vlaanderen is. Het was een doelstelling om de drempel zo laag mogelijk te houden voor het inzamelen van asbest in containerparken.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Voorzitter, minister, collega's, ik zal niet in herhaling vallen, de heer Sanctorum heeft al uitvoerig geschetst wat de problematiek is en wat de gezondheidsrisico's van asbest zijn. Het is inderdaad zo dat er geen veilige grens is voor de blootstelling aan asbest en dat eigenaars van oudere woningen een grote kans lopen om met asbest geconfronteerd te worden.

De meeste wetgeving en regelgeving inzake asbest is gerelateerd aan omgaan met asbest in een werkomgeving. Het probleem is dat de houdbaarheidsdatum van veel asbesthoudende producten die in woningen gebruikt worden, verstreken is of over enkele jaren zal verstrijken. Ondertussen zijn de meeste van die woningen toe aan renovatie. Op die manier worden veel doe-het-zelvers geconfronteerd met dodelijke asbestwolken in hun woning omdat ze de tijdens renovatiewerkzaamheden onvoldoende op de hoogte zijn van de gevaren verbonden aan het omgaan met asbest of tegen beter weten in gaan relativeren.

Het feit dat een verwijdering van asbest door gespecialiseerde firma's duur is, doet deze problematiek geen goed. Ik vermoed dat de vraag van de heer Sanctorum ook geïnspireerd is door de berichtgeving in de media. In het consumentenprogramma Peeters & Pichal kwam onlangs nog maar eens aan het licht dat veel particulieren een beroep doen op gewone sloopbedrijven om asbest te laten verwijderen en niet door erkende firma's. Er bleek ook dat asbest vaak slordig wordt verwijderd, zonder controle en zonder de veiligheidsvoorschriften na te leven en meestal zelfs zonder kennis van zaken. Daar kwam veel reactie op, waaruit bleek dat er meer controle zou moeten zijn en dat de regelgeving zou moeten worden aangepast.

Er is momenteel een regelgeving op de afbraak en ontmanteling van grote gebouwen, maar die geldt niet voor renovatie. Bent u van oordeel dat die beter zou worden uitgebreid naar renovatie, zodat ook hier een inventaris van gevaarlijke stoffen kan worden opgesteld en juiste informatie kan worden doorgegeven aan de aannemers?

Welke initiatieven zult u nemen om de particulieren te wijzen op de gevaren van het eigenhandig verwijderen van asbest en op het feit dat zij asbest beter kunnen laten verwijderen door vakmensen die ervaring hebben met het omgaan hiermee of ook slopers die specifieke opleidingen hebben gevolgd?

Bent u van oordeel dat er meer dwingende maatregelen moeten komen met betrekking tot asbestverwijdering uit particuliere woningen?

Bent u, als minister bevoegd voor een gecoördineerde aanpak van asbestverwijdering, van oordeel dat er een soort premie zou moeten zijn die toelaat dat asbest vlotter uit particuliere woningen kan worden verwijderd?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Collega's, ik heb op 23 maart 2010 een vraag om uitleg gesteld over de uitvoering van de resolutie over asbest en asbestverontreiniging in de gemeenten. Ik wil hiermee aangeven dat ik op de hoogte wil blijven van de actieplannen inzake asbest. Het is soms heel moeilijk te weten in hoeverre bepaalde actieplannen worden opgevolgd.

Tijdens de vorige legislatuur hebben we heel veel hoorzittingen gehad over asbest en hebben we een werkbezoek gebracht aan de firma Eternit. Nadien is daaruit het actieplan Asbest en een resolutie tot stand gekomen. U was daar een van de ondertekenaars van, dus was dat voor u toch een van de prioritaire dossiers.

Ik ben blij dat de heer Sanctorum het thema vandaag nog eens op de agenda heeft gezet. Ik denk dat er inderdaad toch nog heel veel onwetendheid bij de particulieren is over de verwijdering van asbest. Ik ben benieuwd welke antwoorden u zult geven op de vragen van de collega's.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik zal de vragen gezamenlijk beantwoorden.

Het actieplan Asbest omvat 23 heel concrete acties. Die acties hadden enerzijds tot doel de burgers te informeren, verder ook de gemeenten te ondersteunen en uiteraard het risico op contact met asbest zo veel mogelijk te beperken.

U vroeg naar de stand van zaken van deze acties. De eerste actie was het herdrukken en verder verspreiden van de brochure 'Asbest in en om het huis'. Dit loopt verder en gebeurt ook. De folder wordt regelmatig geactualiseerd en bijgedrukt. Hij wijst op de gevaren van asbest, geeft een overzicht van asbesthoudende materialen en hoe je dat kunt herkennen, van methoden om aanwezigheid van asbest na te gaan. Hij beschrijft hoe het materiaal veilig kan worden verwijderd en wijst er ook op dat je gespecialiseerde bedrijven kunt inschakelen wanneer dat nodig is.

De folder is op zeer ruime schaal verspreid via krantenwinkels, gemeentehuizen en infozuilen in openbare ruimten. Ook wordt de folder telkens verspreid via Batibouw. Ook op Batibouw 2011 zal de folder aangeboden worden. Daar staan trouwens ook mensen van mijn administratie die dat ook kunnen toelichten en alle vragen daarover kunnen beantwoorden. De folder kan worden aangevraagd. De papieren folder werd reeds in 50.000 exemplaren verspreid. Tevens is hij digitaal beschikbaar.

Doelstelling twee en drie gingen over de aanpassing van de wetgeving: specificaties rond afbraakwerkzaamheden en verbod op reiniging onder hoge waterdruk van asbestcement, het gebruik van luchtcompressoren en het gebruik van mechanische werktuigen met grote snelheid bij asbesthoudende materialen. Beide acties werden gerealiseerd.

In 2008 werd een aantal bepalingen rond het werken met asbest opgenomen in VLAREM II. Dit had onder meer betrekking op wat zelf kan worden verwijderd, op welke manier dat kan en wanneer gespecialiseerd personeel nodig is. Tevens werden een aantal verbodsbepalingen opgenomen waaronder het reinigen onder hoge druk en het gebruik van mechanische werktuigen met hoge snelheid. Er wordt hierbij toegelaten dat hechtgebonden toepassingen in goede staat, die op een eenvoudige manier kunnen worden losgemaakt, zelf kunnen worden verwijderd omdat het gevaar zit in asbest met losse vezels en niet als ze in cement verankerd zit. Je kunt dat zelf verwijderen mits het nemen van maatregelen tegen vezelverspreiding en het dragen van een stofmasker. Andere toepassingen moeten worden verwijderd – dat weet u – door gespecialiseerde bedrijven, meer bepaald erkende verwijderaars.

De vierde actie was het maken van een specifieke brochure voor land- en tuinbouwbedrijven. Dat is ook gebeurd. Deze brochure werd op grote schaal verspreid.

De sanering van asbestcementdraailingen in verschillende gemeenten was een vijfde actie. Het eerste project is afgerond. Het tweede project is gestart in het najaar van 2010. Deze actie wordt dus volop uitgevoerd.

Actie zes was het ondersteunen van de gemeenten bij saneringen. Ook deze actie loopt. Gemeenten kunnen ondersteuning krijgen via het onderscheidingsniveau van de samenwerkingsovereenkomst. Dus daar is er effectief een systeem van het aanmoedigen van gemeenten die daar middelen voor kunnen krijgen.

Ik behandel actie zeven en acht, over het selectief sloopbestek en het selectief sloopbestek in de bouwvergunning. De verplichting tot het opmaken van een selectieve sloopinventaris is uitgewerkt. In 2009 is de sloopinventaris voor bedrijfsgebouwen met een bouwvolume van meer dan 1000 kubieke meter in VLAREA opgenomen. De opname van deze inventaris in de bouwvergunning loopt. Daar maakt minister Muyters, bevoegd voor de Ruimtelijke Ordening, ook werk van.

Actie negen is de code van goede praktijk. Er is een omzendbrief van 2008 die daar werk van maakt.

Actie tien was het geven van subsidies aan gemeenten voor het gebruik van gekeurd puingranulaat. Dat is mogelijk via het thema milieuverantwoord productgebruik in de samenwerkingsovereenkomst.

Acties elf tot zestien horen min of meer samen. Die omvatten de aanmoediging van de bestaande opleiding voor containerparkwachters, de naleving van de wettelijke bepalingen en het plaatsen van containers – eigenlijk alles wat de selectieve ophaling betreft. Deze acties lopen allemaal of zijn uitgevoerd.

De technologische ontwikkelingen met het oog op het vernietigen van asbesthoudende afvalstoffen is actie tweeëntwintig. Daar is er een onderzoek bezig, een project in het kader van Milieu- en energietechnologie Innovatie Platform (MIP).

Actie negentien is de bepaling van asbestafval bij voorbehandeling van afvalstoffen en voor het vaststellen van de stortplaatscategorie: toepassing van een test die de vrijstelling van asbestvezels vaststelt. Dit werd gerealiseerd.

Actie twintig, het vaststellen van een risico-evaluatieconcept en een saneringsnorm voor bodem, loopt.

Actie eenentwintig, opname van luchtkwaliteitsnormen in VLAREM, is gerealiseerd.

Ten slotte is er actie drieëntwintig, het zorgen voor meer controle. Daar kom ik straks op terug, naar aanleiding van een vraag die is gesteld.

Ik ga u dit overzicht bezorgen, zodat u dit ook kunt nalezen.

Ik begrijp uw vraag naar de doctoraten. Het klopt dat ik zelf indiener ben van die resolutie. Wij kunnen natuurlijk moeilijk opleggen of verplichten aan universiteiten waarover moet worden gedoctrineerd. We zijn daar niet tegen, maar we hebben geen tools om dat in de praktijk om te zetten. Er is ook niemand die twijfelt aan de gezondheidsrisico's verbonden aan asbestblootstelling. Daar is trouwens al veel onderzoek aan gewijd. Wellicht kan specifiek Vlaams onderzoek daar weinig toe bijdragen. Er is al heel veel onderzoek gebeurd. De cijfers van het kankerregister en de sterftecijfers door asbestpathologie komen overeen met de verwachtingen die blijken uit onderzoeken, wanneer men rekening houdt met de lange latentietijd in Vlaanderen.

Wat de directe blootstelling en omgevingsblootstelling betreft, blijkt uit herhaalde metingen in de omgevingslucht dat de omgevingsblootstelling in Vlaanderen laag is en beneden de luchtkwaliteitsnorm die afdoende bescherming biedt. De directe blootstelling moet natuurlijk zo laag mogelijk gehouden worden. De Vlaamse milieuwetgeving legt op dat er preventieve maatregelen genomen worden zodat vezelblootstelling vermeden en zo laag mogelijk gehouden wordt, waardoor er binnen het aanvaardbaar risico gebleven wordt. Een aantal bewerkingen moet hierbij expliciet vermeden worden. De blootstellingen die een risico vormen, zijn het gevolg van het onzorgvuldig omgaan met asbesthoudende toepassingen door het uitvoeren van handelingen die bij wet verboden zijn.

Er is geen evaluatie uitgevoerd over het al dan niet toepassen van de wijziging van VLAREM II over het verwijderen van asbest. De controle bij particulieren is de bevoegdheid van de

steden en gemeenten. De controle van aannemers en erkende verwijderaars van asbest valt onder de bevoegdheid van de federale overheid.

De asbestinventaris voor gebouwen waarin werknemers zijn tewerkgesteld, is opgelegd door de federale wetgeving. Deze inventaris moet bij de bedrijven beschikbaar zijn maar moet niet naar de overheid opgestuurd worden. Er is dus geen overzicht beschikbaar.

In een studie uitgevoerd in opdracht van mijn administratie, werd een overzicht gegeven van het aantal gebouwen dat door het studiebureau zelf geïnventariseerd was. Dat is echter een beperkte steekproef die niet altijd representatief is voor Vlaanderen.

Wat asbestcement bij particulieren en bedrijfsgebouwen betreft, is er in het actieplan asbest een raming opgenomen van de hoeveelheid asbestcementen dakbedekking die aanwezig is. Het zou gaan over 151,1 miljoen vierkante meter of 2,04 miljoen ton. Dit is bij particulieren veruit de meest voorkomende toepassing. De potentieel gevaarlijkste toepassing bij particulieren is plaasteren asbestisolatie rond chauffageleidingen in kelders. Dit komt veel minder voor. Een raming daarvan is niet beschikbaar.

Specifieke binnenhuisanalyses naar asbestvezels werden in Vlaamse schoolgebouwen nog niet uitgevoerd. Binnenluchtmetingen zijn alleen zinvol als uit de asbestinventaris de aanwezigheid van asbest blijkt en er aanwijzingen zijn dat er een risico bestaat. Asbestvezels komen bovendien vooral vrij bij het verwijderen of behandelen van het asbest zoals bij verbouwwerken. Op dat ogenblik is een veilige verwerking conform de reglementering de grootste prioriteit.

Gezien het grote belang van een gezond binnenklimaat in het algemeen nam de Vlaamse overheid de voorbije jaren al wel verschillende initiatieven in verband met dit thema. Recent werd een nieuw onderzoek naar de binnenluchtkwaliteit in scholen uitgevoerd in opdracht van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), in samenwerking met de afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Agentschap Zorg en Gezondheid. Het project kreeg de naam BiBa (Binnenlucht in Basisscholen). De studie brengt de binnenluchtkwaliteit in Vlaamse basisscholen in kaart door de invloed van het buitenmilieu, ventilatie en klaslokaalinrichting te bestuderen.

Uit de verschillende onderzoeken naar de toestand van het binnenmilieu in scholen die de voorbije jaren werden uitgevoerd in Vlaanderen, bleek dat er zich vooral problemen voordoen met de concentratie aan CO₂ en fijn stof in de klaslokalen.

Er zijn geen financiële stimuli voor de verwijdering van ongebonden asbest uitgewerkt.

Werkgevers, onder wie aannemers die werken uitvoeren van welke aard ook, moeten bij aanwezigheid van asbest altijd een asbestinventaris opstellen. Deze verplichte asbestinventaris is opgenomen onder afdeling II van het KB van 16 maart 2006 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest. Het gaat hier dus om federale wetgeving. In de asbestinventaris moet een overzicht opgenomen zijn van de asbesthoudende toepassingen, hun locatie en hun toestand. Op basis daarvan wordt beoordeeld of de verwijdering kan worden uitgevoerd door een gespecialiseerde aannemer of door een erkend asbestverwijderaar die werkt onder zeer strikte voorwaarden zoals een volgelaatsmasker, een volledig afgesloten ruimte in onderdruk enzovoort.

De sloopinventaris afvalstoffen moet opgesteld worden bij de sloop van grote bedrijfsgebouwen. Voor de toewijzing van de werkzaamheden tot slopen en/of ontmantelen laat de houder van een stedenbouwkundige vergunning deze inventaris opmaken door een architect of door een deskundige. Ook bij renovatiewerken aan bedrijfsgebouwen met een bouwvolume groter dan 1000 kubieke meter moet een sloopinventaris worden opgesteld voor het te renoveren deel. Deze verplichting geldt alleen voor renovaties waarvoor een stedenbouwkundige vergunning vereist is. De deskundige of de architect moet bij het opstellen van de

sloopinventaris de hoeveelheid en de locaties van de asbesthoudende afvalstoffen nauwkeurig bepalen en vermelden.

Op dit ogenblik bestaat er geen asbestsaneringsfonds, wel een fonds voor beroepsziekten dat werknemers en particulieren vergoedt voor ziekten ten gevolge van asbest. Bij renovatie en afbraak door aannemers is een asbestinventaris verplicht. Particulieren zijn hier niet goed van op de hoogte waardoor asbest soms wordt afgebroken zonder een gespecialiseerde aannemer en dus ook zonder asbestinventaris.

Het zou een suggestie kunnen zijn om de folder, eventueel in verkorte vorm, te verspreiden via de bouwvergunning voor de sloop of verbouwing van huizen die ouder zijn dan 1998. Dit valt onder de bevoegdheid van de minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening. Ik zal dit als suggestie laten opnemen.

Het overgrote deel van de toepassingen in woningen zijn hechtgebonden toepassingen. Deze kunnen door een gespecialiseerde aannemer verwijderd worden. Dat is een aannemer die een cursus heeft gevolgd over het omgaan met hechtgeboden toepassingen en de beschermingsmaatregelen die moeten worden genomen. De meerkost daarvan is beperkt hoger dan een gewone aannemer. Men zou kunnen pleiten voor een premie maar die zal nooit het verschil dekken. Er zal dan nog altijd een verschil zijn, tenzij we die kost volledig zouden dragen, wat financieel moeilijk te verantwoorden zou zijn. Bovendien zijn er nog heel wat gebouwen met asbest. Er ligt daar een verantwoordelijkheid bij de particulier zelf die zelf kosten moet doen voor verbouwingen, in het belang van zijn eigen gezondheid. Ze moeten natuurlijk wel voldoende op de hoogte zijn, vandaar ook die acties. We zullen daar verder blijven op inzetten en ervoor zorgen dat de gevaren van asbest voldoende bekend zijn.

Scholen worden via diverse kanalen op de hoogte gebracht van de wetgeving over asbest, onder meer via het overzicht van de wetgeving in de uitgave Vlarempel en op de website van het ministerie van onderwijs onder WeTwijs. Daar is heel specifiek alles opgenomen wat met asbest te maken heeft.

De verspreiding naar jeugdorganisaties is een aandachtspunt omdat zij nog niet specifiek werden gesensibiliseerd.

De verantwoordelijkheid voor de verwijdering van asbest ligt in eerste instantie bij de bouwheer. Particulieren kunnen gratis op containerparken hechtgebonden asbestcementafval afgeven. De hoeveelheid is beperkt tot tien platen, 200 kilogram of 1 kubieke meter per jaar. Dit heeft meer burgers aangezet om deze afvalstoffen naar het containerpark te brengen zodat ze op een milieuverantwoorde manier worden verwerkt. Het kan niet de bedoeling zijn om deze bijvoorbeeld fijn te maken en te gebruiken voor het tuinpad.

De gemeenten zijn verplicht om via samenwerkingsverbanden op de containerparken in een container voor asbest te voorzien. Ik ben er mij van bewust dat het ook wel een inspanning vraagt van lokale besturen, maar dat het een terechte maatregel is.

Het actieplan zit dus op schema. Er is al heel wat gedaan. Er zijn een aantal suggesties gemaakt waar we zeker rekening mee zullen houden. De discussie over de premie zal blijven. De belangrijkste taak van de overheid is om de kennis over asbest nog meer te verspreiden. Het zal bijna onmogelijk zijn om iedereen te vergoeden voor het verwijderen van asbest. Men doet dat ook alleen maar als er verbouwingen zijn. Het is niet de bedoeling om actief een premie te geven om alle asbest te verwijderen. Het gebonden asbest is geen bedreiging: het is pas een bedreiging als er verbouwingen gebeuren.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik dank u voor uw antwoord en uw bereidwilligheid om toch een aantal bijkomende initiatieven te nemen, zoals de suggestie aan minister Muyters.

Toch blijf ik op mijn honger. Ik denk dat u gelijk hebt met wat u zegt over die doctoraatstudie, maar het stond in de resolutie die u zelf hebt ingediend. Daarom wou ik toch eens vragen naar een stand van zaken.

Een algemene bemerking is dat er toch wel grote hiaten bestaan in onze kennis. Eigenlijk heeft de overheid geen overzicht van het asbest dat er nog aanwezig is. U stelt terecht dat de asbestinventaris niet moet worden doorgestuurd naar de overheid, maar het resultaat is dat we geen kennis hebben van de actuele asbestsituatie.

Ik heb ook begrepen dat er geen metingen of controles gebeuren, althans niet door de milieu-inspectie of zo. U zei net dat het aan de gemeenten is om dit te meten. Heb ik dat goed begrepen? Dat betekent in de praktijk dat er niets gebeurt. Er is geen enkele gemeente die zich daarmee bezighoudt. Misschien hebt u een voorbeeld.

Er zijn ook duidelijke tekorten in de instrumenten om asbest te verwijderen. Het klopt dat in de eerste plaats losse asbest gevaarlijk is en dat als vaste asbest niet verweerd is of niet wordt bewerkt, dit niet schadelijk is. Maar het probleem is dat de materialen na verloop van tijd verweerd geraken. Als er in een muur asbest zit en die muur begint af te brokkelen, dan is er wel een asbestprobleem. Er zal toch een strategie ontwikkeld moeten worden om asbest in Vlaanderen te verwijderen. Het is niet juist om te zeggen dat er geen probleem is zolang de asbest gebonden is.

Ik denk dat het ook terecht is wanneer u zegt dat de overheid niet alleen initiatieven moet nemen of moet participeren in zo'n premie. Destijds werd door mijn fractie voorgesteld om het asbestsaneringsfonds deels te laten spijzen door de overheid, deels door de asbest-verwerkende industrie, want ook zij hebben een verantwoordelijkheid. Ik denk dat we de verantwoordelijkheid moeten spreiden. Zeggen dat er geen nood is aan financiële stimuli, daar ben ik het niet mee eens.

Mijn vraag over de containerparken was of er een algemene, kosteloze aanvaarding is. Het is me niet duidelijk of dit standaard is voor alle gemeenten. Er is blijkbaar een limiet op de hoeveelheid. Staat het zo in de regelgeving?

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Ik heb begrepen dat er al veel is gebeurd en dat er al veel bezig is. Het is blijkbaar nog niet genoeg aangezien veel mensen nog steeds een beroep doen op niet-deskundige of onervaren firma's om asbest te verwijderen.

Ik zal in het elk geval in het verslag de stand van zaken over het actieplan nalezen, want het was veel om het allemaal te onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Is het actieplan ook apart raadpleegbaar, of moeten we ons enkel baseren op het verslag dat u nu hebt gegeven?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Sanctorum, de regeling voor de containerparken staat in een omzendbrief. De aflevering is gratis, maar beperkt tot tien platen, 200 kilogram of 1 kubieke meter per jaar. Natuurlijk kan men meer afleveren. De gemeente kan een geste doen, maar wat ik net gezegd heb, is een minimum. Men is vrij om nog meer inspanningen te doen.

Het actieplan is raadpleegbaar op de website. Het kan vrij worden geconsulteerd.

Mijnheer Sanctorum, ik ben het niet met u eens. Het ging over een specifiek toezicht over een bouwvergunning. De gemeente moet inderdaad toezicht doen, maar het klopt niet dat er daarnaast niets gebeurt. Ik weet bijvoorbeeld dat vorig jaar een van de aandachtspunten van

het handhavingsplan net toezicht op asbest en de verwerking van asbest was. Het is niet zo dat de Milieu-inspectie helemaal niets doet. Ze weet ook dat dit gevaarlijk kan zijn en ze heeft er een van haar prioriteiten van gemaakt. Elk jaar bepaalt ze die prioriteiten in een handhavingsplan. Af en toe gebeurt er dus een meer gerichte actie omdat men ook wel weet dat het nodig is.

De heer Hermes Sanctorum: Doet men effectief metingen?

Minister Joke Schauvliege: Ik denk dat de Milieu-inspectie vooral toezicht doet bij diegenen die een milieuvergunning hebben gekregen voor het verwerken van asbest. Het gaat niet over het meten van de binnenlucht. Dat is vooral gebeurd bij bijvoorbeeld de acties in scholen vanuit Welzijn en Volksgezondheid.

Het is zo dat de Arbeidsinspectie wel metingen doet. Als er werken bezig zijn, dan kijkt ze wel naar asbesthoudende producten en naar de bescherming van de werknemers.

Er zijn dus verschillende schakels die toezicht doen. Het klopt dat we nog niet alle gegevens hebben. We proberen het actieplan uit te voeren, maar het zal nooit perfect zijn. Ik ga ook niet beweren dat dat mogelijk is, want het is onmogelijk om alle asbest in woningen in Vlaanderen te kennen. We moeten vertrouwen op de architect en op de bouwheer dat ze hun werk op een goede manier doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■